

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

Katedra hudební výchovy a kultury

**Britpop jako snaha o oživení rockové klasiky a její
zpřístupnění současnému posluchači.**

Diplomová práce

Bc. Štěpán Kordík

Obor: Hudba se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Romana Feiferlíková, Ph. D.

Plzeň, 2024

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 2024

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování:

Poděkování patří vedoucí práce Mgr. et Mgr. Romaně Feiferlíkové, Ph. D. za příjemnou spolupráci při vypracovávání a za akceptování mnou zvoleného tématu. Veliké díky patří Mgr. Alešovi Sladkému za odborné konzultace, které byly pro vypracování klíčové. Dále bych chtěl poděkovat Mgr. Jaroslavě Trautnerové ze ZŠ jazyků Karlovy Vary za umožnění realizovat ve škole praktickou část. V neposlední řadě děkuji kolegovi z redakce hudebního magazínu Headliner Ondřejovi Kubínovi za korekturu.

Obsah

Úvod.....	2
1. Pojem „rocková klasika“	3
1.1. Předchůdci rockové klasiky	4
1.1.1. Robert Johnson.....	5
1.1.2. Muddy Waters	6
1.2. 60. léta v rockové hudbě	6
1.2.1. The Beatles.....	7
1.2.2. The Who.....	7
1.2.3. The Kinks.....	8
1.3. 70. léta v rockové hudbě	9
1.3.1. David Bowie.....	10
1.3.2. Slade.....	11
1.4. 80. léta v rockové hudbě	11
1.4.1. The Smiths.....	12
1.4.2. The Stone Roses	13
2. Britpop jako návaznost na rockovou klasiku.....	14
2.1. Kulturně-historický úvod	14
2.2. Britpop jako samostatný hudební žánr.....	19
2.2.1. Definice britpopu.....	19
2.2.2. Stručná historie a zrození britpopu.....	20
2.3. Hlavní představitelé žánru	24
2.3.1. Blur.....	24
2.3.2. Oasis.....	25
2.3.3. Suede	26
2.3.4. Pulp.....	27
2.3.5. Radiohead.....	27
2.3.6. Další představitelé.....	28
2.4. Britpop v současnosti.....	29
2.5. Komparace britpopu a rockové klasiky	30
3. Didaktické uchopení tématu ve výuce na ZŠ.....	32
3.1. Použité formy a metody	32
3.1.1. Výuka rockové klasiky.....	37
3.1.2. Výuka britpopu.....	38
3.2. Shrnutí průběhu vyučovacích jednotek.....	40
3.3. Zhodnocení výstupů.....	43
Závěr	45
Resumé.....	46
Seznam použité literatury a pramenů.....	47
Seznam hudebních ukázek	51
Přílohy	I

Úvod

Britpop je hudební žánr pocházející z Velké Británie, který dosáhl vrcholu v polovině 90. let. Je v něm mnoho prvků rockové klasiky, která v sobě schovává žánry populární hudby od 60. do 80. let minulého století. Nabízí se tedy otázka, zda je britpop jakousi pozdější návazností na rockovou klasiku a zda pomocí modernějších technologií užitých při nahrávání umožní současnému posluchači odhalit ve skladbách prvky rockových klasik. Nejen tím se zabývá tato kvalifikační práce.

Jedním z cílů této kvalifikační práce je shrnout dějiny populární hudby od 60. do 80. let. Popisují jednotlivé žánry a zmiňují nejvýraznější interprety, v mnohých případech ty, kteří měli svou tvorbou vliv na britpopové hudebníky. Těmto třem dekadám včetně předchůdců je věnována první kapitola a klíčovou literaturou jsou zde *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy* od Tomáše Kuhna a *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby* od Poledňáka, Wasserbergera a Matznera.

Cílem druhé kapitoly je popsat hudební žánr britpop. Zaměřuji se na vznik, definici, jeho klíčové představitele, kulturně-historický kontext, stručnou historii a také na komparaci s již popsanou rockovou klasikou. V krátkosti se dotýkám také britpopu v současnosti. Pro tuto kapitolu je klíčová publikace *A Field Guide to Britpop*, jejímž autorem je Steve Wide. V publikaci je stručně a jasně popsána historie žánru a jsou představeni zásadní interpreti.

Třetí kapitola je již zaměřena prakticky, konkrétně na didaktické uchopení tématu ve výuce na základní škole. Abych měl z praktické části konkrétní výstup, realizoval jsem ji v rámci Základní školy jazyků Karlovy Vary, kde od září roku 2023 působím a kde jsem též absolvoval 2. stupeň ZŠ. Jednotlivé podklady užití pro realizaci výuky jsou k nahlédnutí v příloze.

Téma britpopu i rockové klasiky je mi velmi blízké, jelikož jsem velkým příznivcem kapel dotýkajících se těchto žánrů a pravidelně navštěvuji jejich koncerty, převážně v zahraničí. Zároveň jsem aktivním hráčem na kytaru v několika hudebních uskupeních a tento nástroj vyučuji na ZUŠ Antonína Dvořáka v Karlových Varech. I proto jsem se rozhodl zaměřit téma směrem k hudebním žánrům, které jsou především kytarové.

1. Pojem „rocková klasika“

Abychom se mohli ponořit do samotného britpopu, musíme nejdříve doplnit kontext a porozumět hudbě, ze které vychází. Kořeny inspirací sahají přes stovku let zpátky, do 19. století. V průběhu let se hudba měnila a vývoj dal vzniknout souhrnnému pojmu rocková klasika. Nejprve se tedy budu věnovat všemu, co rockovou klasiku zformovalo, aby byl vytvořen pevný základ pro definování samotného britpopu.

Pod rockovou klasikou rozumíme v této práci hudební tvorbu zejména interpretů ze dvou velmocí, Spojených států amerických a Velké Británie, v rámci různých rockových subžánrů. Jedná se především o hudbu z 60., 70. a 80. let minulého století. Ta ovšem staví své elementární pilíře na žánru blues, jehož stopa se více či méně objevuje v celé tvorbě spadající do této epochy.

Pojem rocková klasika je volným překladem anglického termínu „classic rock“. Pracuje s ním například Dr. Rob Brosh v knize *Classic Rock History*.¹ Brosh mimo jiné působí jako profesor na Temple University ve Philadelphii, kde vyučuje historii populární hudby.² Dalšími autory užívajícími tento termín jsou například David Lührssen a Mike Larson, kteří spolu vydali knihu *Encyclopedia of Classic Rock*.³ Hudební publicistka Lauryn Schaffner píšící pro internetový magazín Loudwire, který se zaměřuje na rockovou hudbu, věnovala jeden ze svých článků právě pojmu classic rock. Zabývá se otázkou, zda je classic rock spíše epocha, nebo žánr. Přiklání se k názoru, že ve většině případů classic rock skutečně zastřešuje období v rockové hudbě od 60. do 80. let. Nicméně nepopírá, že některé mladší hudební skupiny bývají oceňovány za autentický zvuk, jaký známe od umělců působících ve zmiňovaných dekadách.⁴ Ve svém článku odkazuje na web MasterClass, na kterém je k nalezení stručný a výstižný článek o classic rocku. Kromě datových informací je zde ve čtyřech bodech zmíněna také charakteristika epochy. Prvním bodem je podobná instrumentace – kytara, baskytara, bicí a zpěv. Dále typický zkreslený zvuk elektrických kytar, texty inspirované různými zdroji (životní příběhy, mytologie, knihy, nešťastná láska

¹ BROSH, Rob, ed. *Classic Rock History*. Ddg Publishing, 2020. ISBN 1647869005.

² Hot off the Press! New Book Release by Dr. Rob Brosh Classic Rock History. *Linkedin.com* [online]. 2020 [cit. 2023-11-01]. Dostupné z: https://www.linkedin.com/pulse/hot-off-press-new-book-release-dr-rob-brosh-classic-rock-rob-brosh?trk=public_profile_article_view

³ LUHRSSSEN, David a Mike LARSON. *Encyclopedia of Classic Rock*. Greenwood Publishing Group, 2017. ISBN 1440835136.

⁴ WHAT'S REALLY CONSIDERED CLASSIC ROCK? *Loudwire.com* [online]. [cit. 2023-11-01]. Dostupné z: <https://loudwire.com/what-is-classic-rock/>

aj.) a nakonec vzhled hudebníků a fanoušků, který často oponoval společenským normám a trendům.⁵

V České republice slyšíme často pojem classic rock či rocková klasika z éteru. V rádiích figuruje v názvech pořadů, jejichž repertoár je tvořen právě hudbou od 60. do 80. let minulého století. Rozhlasová stanice Radio Beat mnohdy v rámci vysílání a webové prezentace doplňuje classic rock přímo za svůj název.

1.1. Předchůdci rockové klasiky

Blues vzniklo v Americe ve druhé polovině 19. století. Jedná se o jednoduchou hudební formu, která nepřímo vychází ze spirituálů a gospelů. Oproti těmto žánrům je ale více v popředí projev jednotlivce. Forma blues je dvanáctitaktová a objevují se v ní harmonické stupně tónika, subdominanta a dominanta. Zdrojem pro tónový materiál je pentatonická stupnice, mnohdy obohacená o takzvaný „blue“ tón, který je na pozici zvětšené kvarty a používá se především jako tón průchodný. Název žánru blues, zastřešuje inspiraci objevující se v textech. Bluesoví hudebníci promítali do textů životní strasti, útrapy a nepřízně osudu. Tyto texty byly mnohdy interpretovány ve skladbách s pozitivní melodií, docházelo tedy k určitému kontrastu. Mezi základní představitele patří hudebníci černošského původu, jako William Christopher Handy či Huddie Ledbetter.⁶

Blues položilo základy pro vznik dvou žánrových proudů. Jedním z nich je jazz a druhým právě rocková hudba. V jazzu byla přejata dvanáctitaktová forma a postupně byla modifikována a zahušťována. V rockovém proudu bylo původní blues nejprve interpretováno celou rockovou kapelou, později se v něm však promítla populární hudba a do formy vstoupily dnes už základní prvky jako sloka, refrén, či bridge.⁷

Přímým mostem mezi klasickým blues a rockovou hudbou je žánr rhythm & blues. Jedná se o bezprostřední hudbu s výraznou rytmikou nesoucí všechny znaky blues. Objevuje se ve 40. letech v USA, největší rozkvět zaznamenáváme v Chicagu. Opět se jedná o černošskou hudbu. Nadneseně řečeno můžeme považovat bělošskou interpretaci rhythm & blues (dále R&B) jako prapůvodní rock'n'roll. Právě střet těchto dvou žánrů přivedl

⁵ Classic Rock: A Guide to Classic Rock's History and Sound. *Masterclass.com* [online]. 2021 [cit. 2023-11-01]. Dostupné z: <https://www.masterclass.com/articles/classic-rock-guide>

⁶ KUHN, Tomáš. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. Druhé, přepracované vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2019, s. 30.

⁷ Bridge je mezinárodně užívaný výraz, do češtiny lze přeložit jako „mezihra“. Nachází se většinou ve druhé polovině skladby a přináší jiné motivy než sloka a refrén. Je jakýmsi ozvláštňením, změnou. Může být i v jiném tempu, nebo jiné tónině.

k černošskému R&B i bělošské publikum a stal se velmi důležitým pro popularizaci celého R&B. Nyní už se dostáváme k přímým předchůdcům rockové hudby. K těm patří mimo jiné Muddy Waters, Robert Johnson, nebo B. B. King, který koncertoval ještě dlouho v novém tisíciletí.⁸

Pokud dáváme do kontextu všechny předchůdce rockové klasiky, neměli bychom opomenout 50. léta minulého století, kdy světu vládl rock'n'roll. Jeho základem byla stále bluesová dvanáctka, ovšem tempa skladeb byla rychlejší. Rock'n'rolloví zpěváci měli naléhavější projev, kapely dosahovaly vyšších hlasitostí a hudba byla z producerského hlediska zaměřena na mladší publikum.⁹ Z představitelů zmiňme například Elvise Presleyho, který je považován za samotného krále rock'n'rollu. Dále Chucka Berryho či Buddy Hollyho. Všichni tito interpreti se zásadně podíleli na tesání základního kamene rockové klasiky.

V krátkých medailoncích představím kapely a interprety, kteří ovlivnili jak rockovou klasiku, tak i britskou scénu v 90. letech a stali se zásadní inspirací pro hudebníky kralující v této éře.

1.1.1. Robert Johnson

Mladý Johnson vyrůstal s matkou na několika plantážích a neměl vůbec jednoduché dětství ani dospívání. V jeho 19 letech zemřela při porodu jeho o dva roky mladší žena. Tyto události ho ovlivnily v jeho bluesové tvorbě. Začínal jako hráč na foukací harmoniku a později přidal kytaru. U hry na kytaru také užíval slide, kovový váleček, který umožňuje plynulou legatovou hru. Byl typický svým vysoko posazeným hlasem a v jeho repertoáru nalezneme skladby jako *Me and the Devil Blues* (hudební ukázka č. 1), *Ramblin' on my Mind*, nebo *Sweet Home Chicago*.¹⁰ Tyto skladby se staly bluesovými standardy¹¹ a konkrétně *Sweet Home Chicago* nalezneme i v repertoáru současného bluesmana Erica Claptona.

⁸ POLEDŇÁK, Ivan; WASSERBERGER, Igor a MATZNER, Antonín. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Supraphon, 1980, s. 41

⁹ POLEDŇÁK, Ivan; WASSERBERGER, Igor a MATZNER, Antonín. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Supraphon, 1980, s. 329

¹⁰ Robert Johnson – American musician. *Britannica.com* [online]. 1998 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Robert-Johnson-American-musician>

¹¹ Bluesový standard je obecně známá bluesová píseň. Častými autory bluesových standardů byli američtí černošští hudebníci jako Robert Johnson či Muddy Waters. Bluesové standardy přejímají hudebníci napříč generacemi a slouží i jako materiál pro bluesové jam sessions – setkání hudebníků, při kterých se hudebně vyjadřují pomocí improvizace.

1.1.2. Muddy Waters

V blues, jak jej známe dnes, je Muddy Waters bezpochyby jednou z nejvýraznějších postav. Kromě zpěvu ovládal i hru na kytaru (akustickou i elektrickou) a fukací harmoniku. Jeho riffy jsou dodnes inspirací hudebníků v rockových kapelách. Inspirací samotného Waterse byl Robert Johnson, jehož interpretaci delta blues rychle absorboval a podpořil tím svůj vlastní autentický projev, který řadíme pod chicagské blues. Vystupoval jak sólově, tak s kapelou, a právě hra v kapele na hlučnějších místech ho přiměla pořídit si elektrickou kytaru. Muddy Waters dal světu písně jako *Hoochie Coochie Man*, nebo *Got My Mojo Working* (hudební ukázka č. 2), které slýcháme v repertoárech rockových hudebníků dodnes.¹²

1.2. 60. léta v rockové hudbě

Ne nadarmo se 60. létům ve spojitosti s rockovou hudbou říká zlaté období. Hudební velmoci plodily jednoho vynikajícího interpreta za druhým a velké množství z nich dodnes koncertuje a inspiruje další generace. Jak již bývá zvykem, nově vzniknuvší žánry hledají oporu v žánrech předcházejících. V tomto případě hovoříme o rock'n'rollu a R&B, ze kterých vychází folk rock, mersey sound a psychedelický rock. Elektrofonická kytara se pro rockovou hudbu stává ikonickým nástrojem. Dodnes se těší velké popularitě, a to vše začalo právě v 60. letech.¹³

Folkrocková hudba je především americkou záležitostí. Nejvýznamnější postavou je Bob Dylan, který se své tvorbě pojil poezii s jednoduchými, avšak nosnými melodiemi. Dalším představitelem folk-rocku je skupina The Eagles, která staví svou tvorbu na vrstvených vokálech a bohaté harmonii.¹⁴

Nyní se dostáváme k žánru, který z velké části ovlivnil britpopové hudebníky v 90. letech. Jedná se o mersey sound, žánr stojící na autentickém vokálu, zkreslených kytarách a neobvyklých harmoniích. Ty vznikaly z důvodu, že autoři písní mnohdy neměli žádné hudební vzdělání a vše skládali pocitově. Výrazní z merseysoundových skupin byli The Beatles a z kapel stále aktivních jsou to The Rolling Stones a The Who.

¹² Muddy Waters – American musician. *Britannica.com* [online]. 1999 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Muddy-Waters>

¹³ KUHN, Tomáš. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. Druhé, přepracované vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2019, s. 77

¹⁴ POLEDŇÁK, Ivan; WASSERBERGER, Igor a MATZNER, Antonín. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Supraphon, 1980, s. 96.

Psychedelický rock, nebo také acid rock, je žánr přinášející dlouhé skladby, průniky s dalšími hudebními styly a různé efekty, jako je například feedback¹⁵ či delay.¹⁶ Hudebníci často experimentovali s halucinogenními drogami a mnoho písní je napsáno právě pod vlivem těchto návykových látek. Představitelé se mezi žánry prolínají, nicméně do psychedelického rocku rozhodně spadá Jimi Hendrix, Cream či The Doors.¹⁷

1.2.1. The Beatles

The Beatles byli pravděpodobně největší kapelou v celé hudební historii. Jejich diskografie je nabitá hity, které znají lidé po celém světě. Kromě psaní jednoduchých skladeb se ale nebáli experimentovat. Důkazem je například album *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band* (stejnomená skladba – hudební ukázka č. 3). Během deseti let existence stihli vydat velké množství skladeb, které byly charakteristické nápaditou melodií, vrstvenými vokály a neuvěřitelnou energičností. Rozpadli se v roce 1970, hlavním důvodem byly osobní neshody. Po rozpadu byli všichni členové dále aktivní jako sóloví interpreti. Nejvýrazněji však Paul McCartney, který s jeho kapelou Wings dodnes vystupuje na velkých koncertech pro tisíce lidí. V roce 1980 byl v New Yorku zastřelen frontman John Lennon. George Harrison zemřel v roce 2001 na rakovinu.¹⁸

Písně The Beatles mají velmi v oblibě bratři Gallagherové z již rozpadlé britpopové skupiny Oasis. Skladba *I'm the Walrus* (hudební ukázka č. 4) zazněla jako finální píseň na jejich legendárním koncertě v Knebworth parku v roce 1996. Zpěvák Liam Gallagher dokonce pojmenoval svého syna Lennon, jako poctu zemřelému frontmanovi Johnu Lennonovi, na kterého často odkazuje ve své sólové tvorbě.

1.2.2. The Who

Svého času údajně nejhlasitější kapela na světě. The Who stírali žánrové rozdíly a od začátku své kariéry prozkoumali žánry jako R&B, punk či country. Kytarista Pete Townsend, který byl známý rozbíjením kytar na podiu, je též velmi kreativní hudební

¹⁵ Feedback je zpětná vazba vznikající například mezi kytarou a kytarovým zesilovačem. Vyznačuje se hlasitým, až hučivým tónem, který může pro lidské ucho působit až nepříjemně. Ovšem v kontextu nejen psychedelického rocku se jedná o velmi autentický prvek.

¹⁶ Delay je efekt procesující vstupní signál tak, že ho opakuje a tím vytváří zpoždění. Zahraný tón (či řada tónů) je zopakován a lze měnit hlasitost opakovaných tónů, počet opakování, rychlost opakování a další parametry. Někdy se také používá výraz echo.

¹⁷ KUHN, Tomáš. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. Druhé, přepracované vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2019, s. 82

¹⁸ The Beatles – British rock group. *Britannica.com* [online]. 1999 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/the-Beatles>

skladatel. Napsal většinu hudebního materiálu na album *Tommy*, které je vůbec první tzv. rockovou operou.¹⁹ V kapele zpívá Roger Daltrey, pro kterého je charakteristický pevně ukotvený vokál s obrovským rozsahem. Daltrey nemá ani ve svých 79 letech potřebu se šetřit a dlouhé koncerty stále zpívá naplno. Osobně to jako účastník jejich letního koncertu v Edinburghu v roce 2023 mohu potvrdit.

The Who jsou kapela, ve které vznikla unikátní chemie a k celkovému obrazu přispíval každý člen svým autentickým projevem. Kromě dvou již zmíněných hudebníků tvořili základní sestavu ještě Keith Moon a John Entwistle. Moon byl charakteristický svou chaotickou a bouřlivou hrou na bicí, která byla v podstatě obrazem jeho osobnosti. Jeho životní styl se mu stal osudným v roce 1978, kdy zemřel ve 32 letech na předávkování. Entwistle zemřel v roce 2002 na infarkt myokardu po užití velkého množství kokainu. The Who jsou autory skladeb jako *Won't Get Fooled Again* (hudební ukázka č. 4) či *Substitute* (hudební ukázka č. 20).²⁰

Od roku 1996 hraje na bicí v The Who Zak Starkey, syn Ringo Starra z The Beatles. Starkey také bubnoval od roku 2004 ve skupině Oasis a symbolicky tak propojuje rockovou klasiku s britskou scénou na přelomu tisíciletí.²¹ Na The Who dokonce odkazují Oasis na přebalu desky *Be Here Now* z roku 1997, kde je v popředí starý Rolls Royce „zaparkovaný“ v zahradním bazénu. Tento kousek se totiž skutečně povedl Keithu Moonovi, když slavil své 21. narozeniny.²²

1.2.3. The Kinks

You Really Got Me, nebo *All Day and All of the Night*. To jsou skladby z „šedesátkové“ dílny skupiny The Kinks. Exaltovaný vokál, řinčivé kytary a jistá hudební drzost. Tak by se dalo charakterizovat jejich debutové album *Kinks*.

Tvorba The Kinks je jakousi kreativní exploračí R&B, která v průběhu let evolvovala a adaptovala se na utuženější rock následujících dekad. Svou hudbou ovlivnili nejen

¹⁹ WICH, František. *Rock & Pop encyklopedie II*. Vyd. 1. Praha: Volvox Globator, 1999. s. 509.

²⁰ The Who – British rock group. *Britannica.com* [online]. 1999 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/the-Who>

²¹ Oasis Biography. *www.last.fm* [online]. 2006 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.last.fm/music/Oasis/+wiki>

²² "So there I was, sitting in the driver's seat of a Lincoln Continental, underwater": The night The Who's Keith Moon drove his car into a swimming pool. *Loudersound.com* [online]. 2023 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.loudersound.com/features/keith-moon-car-swimming-pool>

jednotlivé umělce, ale i celé žánry, jako například americký garážový punk nebo heavy metal.²³

1.3. 70. léta v rockové hudbě

Rocková hudba se nezastavitelně vyvíjí dál a v 70. letech přináší mnoho sub žánrů. Za nejvýznamnější považujeme art rock, hard rock a punk. Jak již bývá zvykem, umělci ladně překračují od jednoho žánru k druhému. Pro mnohé kapely ze 60. let se stala 70. léta obdobím, kdy vydaly jedny ze svých nejúspěšnějších děl. Například album *Who's Next* od britských The Who.

Art rockem prostupují technologie a ve skladbách se objevují nové zvuky vycházející z kytarových efektů či syntetizérů. Skladby jsou poměrně rozsáhlé, často se symfonickými adaptacemi, změnami tempa a dlouhými kytarovými sóly. Důraz je kladen také na scénické provedení koncertů – experimenty s převleky, kouřem aj. Typickými představiteli art rocku jsou britští Pink Floyd.²⁴

Pro hard rock je základním kamenem R&B. Přívlastek hard poukazuje na ortodoxní rockovou hudbu, která se nemísí s dalšími žánry jako např. s folkem. Hard rocková hudba vše utužuje, kytary mají hutnější zvuk a rytmika kapely jde hudebně do popředí oproti melodice. Důležitým pojmem je kytarový riff.²⁵ V aranžích skladeb hrají také velkou roli Hammondovy varhany, které svým charakterem zvuku pokryjí široký frekvenční rozsah a výsledný zvuk je tak mnohem plnější. Styl se odráží také v módě, hudebníci i jejich příznivci mají dlouhé vlasy, nosí džínové bundy aj. (příloha I)²⁶ Tento způsob vyjadřování náklonnosti rockové hudbě přetrvává dodnes. Představiteli jsou například britští Deep Purple, autoři slavného hitu *Smoke on the Water*.

Punk vzniká v Americe a hudba tohoto žánru je velmi přímočará a jednoznačná. Považuje se za odpověď na britský art rock, který je komplikovanější a intelektuálnější. Inspiraci hledají punkoví hudebníci ve tvorbě The Who, The Kinks a u dalších kapel ze 60.

²³ The Kinks – British rock group. *britannica.com* [online]. 1999 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/The-Kinks>

²⁴ KUHN, Tomáš. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. Druhé, přepracované vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2019, s. 86

²⁵ Kytarový riff je krátká hudební myšlenka, v rámci jednoho nebo několika taktů. Většinou se opakuje a pro danou skladbu je typická. V různých částech skladby se může nacházet spousta kytarových riffů. Typickým kytarovým riffem je např. úvodní motiv skladby *My Generation* od The Who.

²⁶ KUHN, Tomáš. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. Druhé, přepracované vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2019, s. 87.

let, jejichž raná tvorba byla přímočará a energická.²⁷ Kromě již zmíněných znaků najdeme v punkovém projevu agresivitu, provokaci a v textech především negativní témata. Heslem tohoto žánru je „no future“ – žádná budoucnost. S punkem přichází i móda – typicky neupravená vizáž, barvené vlasy, piercing, děravé oblečení apod. Mezi známé punkové kapely patří například Sex Pistols.

V 70. letech se našli i umělci, kteří se chtěli od nastolených trendů odklonit. Intelktuální osobnosti přinesly do hudby nové prvky jako bylo netradiční užití syntetizérů, odříkávání textu nebo éteričnost. Toto sjednocujeme pod pojem new wave.²⁸

Velmi populární odnoží rock'n'rollu byl žánr glam rock, resp. glitter. Jak již název napovídá, byl to styl velice expresivní, co se vizáže mužských hudebníků týče. Nebáli se třpytek, melírů ani dámského oblečení. Sebeoslavující a dekadentní glam rock byl hudebně postavený na tvrdém kytarovém zvuku, protkaný hard rockem a ostatními populárními větvemi. Hudební kritik Robert Palmer popisuje glamrockové hudebníky jako „rebelující proti rebelství“. Z významných představitelů uveďme Davida Bowieho, britské Slade nebo americké Kiss.²⁹

1.3.1. David Bowie

Saxofonista a zpěvák, původním jménem David Robert Jones, byl typický přecházením od jednoho žánru k druhému a častým vytěžováním vesmírné tematiky. Se stoupající popularitou se snažil zůstat kreativní a v roce 1972 přišel s imaginární postavou Ziggy Stardust. Okolo Ziggyho vystavěl celé album *The Rise and Fall of Ziggy Stardust and the Spiders from Mars*. Toto album z něj udělalo opravdovou hvězdu. Rád experimentoval s nejrůznějšími podněty a na každém albu se hudebně vyjadřoval jinak. Na to konto se mu také někdy přezdívá popový chameleon. Mezi jeho slavné písně patří *Changes* (hudební ukázka č. 5), optimisticky laděná *Heroes* a jeho hlas se objevil také na albu *Hot Space* od skupiny Queen, kde se s Freddie Mercuryem podělil o hlavní zpěvovou linku ve skladbě *Under Pressure*.³⁰

²⁷ POLEDŇÁK, Ivan; WASSERBERGER, Igor a MATZNER, Antonín. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Supraphon, 1980, s. 320

²⁸ KUHN, Tomáš. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. Druhé, přepracované vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2019, s. 89-90.

²⁹ Glam rock – Music. *britannica.com* [online]. 1998 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/art/glam-rock>

³⁰ David Bowie Biography. *biography.com* [online]. 2014 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.biography.com/musicians/david-bowie>

1.3.2. Slade

Skupina, která se nikdy úplně nedostala pod kůži zahraničním fanouškům, ovšem na domácí scéně v Británii se stala senzací. Skupina vznikla v 60. letech, ovšem na vrcholu kariéry se ocitla v letech 70. se svou interpretací glam rocku, která přinesla mnoho skladeb, ze kterých se staly rockové hymny.³¹ Jmenujme například *Cum on Feel the Noize* (hudební ukázka č. 6). Ta se zapsala do rockových dějin tak výrazně, že si ji vypůjčila např. americká heavy metalová skupina Quiet Riot, a dokonce i britpopová legenda Oasis, která ji uvádí v rámci B-sides disku alba (*What's the Story*) *Morning Glory?*

1.4. 80. léta v rockové hudbě

Abychom zkompletovali vše, co utvořilo rockovou klasiku, nesmíme opomenout hudbu 80. let. Rocková hudba čerpá ze stejných inspirací, jako v letech 70. Obsah tedy zůstává podobně laděný, jen se prohlubuje a umožňuje vznik dalším subžánrům. Naproti tomu forma zažívá značné změny. Vstup videoklipu zamíchal kartami showbyznysu a změnil vnímání populární scény.

Pro pochopení kontextu je třeba zmínit, že rocková hudba již nebyla nejvýraznějším populárním směrem, jako tomu bylo v minulých dekáдах. Popová hudba obecně se překrývá s dalšími žánry a vznikají styly jako rap, dance pop, house aj.³² Ve druhém zmiňovaném excelovaly hvězdy jako Michael Jackson nebo Madonna.

Zaměříme se tedy na vývoj rockového proudu v 80. letech. Jak již bylo zmíněno, žánry se hodně překrývaly a je obtížné najít ve vývoji přehlednou strukturu. Na poli tvrdší hudby přichází heavy metal, který sice vznikl v letech 70., ale jeho zlatá éra na sebe nechala počkat a přišla až v další dekádě. Charakteristické jsou rychlé skladby, intenzivní a vysoko posazený zpěv a technicky náročné party jinak formálně vcelku jednoduchých skladeb. Nenechme se mást názvem, heavy metal není nejtvrdějším z „kovového“ žánru, ba naopak, má velmi blízko k hard rocku, ze kterého vychází. Na pomezí těchto stylů balancovala např. kapela Black Sabbath v čele s Ozzy Osbournem. Jak již bývá zvykem, heavy metal se vyvíjel

³¹ Slade Biography. *allmusic.com* [online]. 1994 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/slade-mn000749734#biography>

³² Tune In to the '80s: What Genres of Music Captured the Era? *brilliantio.com* [online]. 2023 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://brilliantio.com/what-genres-of-music-were-popular-in-the-1980s/>

a postupně se z něj vydělily styly jako speed metal, black metal, death metal aj., které už jsou podstatně tvrdší.³³

Z rockových žánrů zmiňme arena rock, který spojuje hudebníky, jimž nestačily klasické koncertní haly a přesunuli svou produkci na stadiony. Patří sem například U2 nebo Van Halen. Dále college rock (dnes známe pod pojmem indie rock), jehož reprezentanti eklekticky těžili to nejlepší z žánrů již existujících a balili to do zbrusu nového, kompaktního kabátu.³⁴ Sem patří také kapela U2 a dále například R.E.M. nebo manchesterské skupiny The Smiths a The Stone Roses. Punková hudba dále rozkvétá pod hlavičkou již zmíněné nové vlny (new wave), do které přemostila přes post punk.³⁵ Pomalu však směřuje ke své poslední fázi, kterou dnes známe jako alternative rock. Tento žánr je spojením new wave a college rocku. Jeho největší rozkvět přichází ovšem až v 90. letech.³⁶ V medailoncích zmíním kapely 80. let, které svou tvorbou velmi ovlivnily samotný britpop.

1.4.1. The Smiths

Skupina The Smiths se dala dohromady v Manchesteru v roce 1982. Jádrem skupiny byl kytarista Johnny Marr a zpěvák Morrissey, který byl taktéž autorem básní. Intelektuální stránka umělce Morrisseyho byla na tvorbě The Smiths hodně znát, dávala písním nádech melancholie. The Smiths nebyli pouze autory hudby. Byli vnímáni jako mluvčí celé generace, která se tolik ztotožňovala s jejich tvorbou.³⁷

Kytarista Johnny Marr je také blízkým kamarádem kytaristy a zpěváka Noela Gallaghery, hlavního skladatele britských Oasis, nyní vystupujícího s kapelou Noel Gallagher's High Flying Birds. Marr jednou viděl vystupovat Oasis v jejich začátcích v malém klubu, kde hráli na levnější vybavení, a usoudil, že Gallagher potřebuje lepší kytaru. Ten si tehdy nemohl nový nástroj dovolit, tak mu Marr jednoduše půjčil jednu ze svých kytar na dobu neurčitou a ta zůstává v Gallagherově opatrovnictví dodnes. Jednalo se

³³ WEISS, Tomáš (ed.). *Beaty, bigbeaty, breakbeaty: [přívodce moderní hudbou 90. let]: [world music, jazz 90. let, dance & trance, hard music, britpop, kytarová scéna, portréty, česká scéna]*. Nové trendy. Praha: Maťa, 1998, s. 165-167.

³⁴ The Most Influential '80s Rock Music Genres. *liveabout.com* [online]. 2019 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.liveabout.com/80s-rock-music-genres-4171669>

³⁵ Tune In to the '80s: What Genres of Music Captured the Era? *brilliantio.com* [online]. 2023 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://brilliantio.com/what-genres-of-music-were-popular-in-the-1980s/>

³⁶ <https://www.masterclass.com/articles/alternative-rock-guide>

³⁷ WEISS, Tomáš (ed.). *Beaty, bigbeaty, breakbeaty: [přívodce moderní hudbou 90. let]: [world music, jazz 90. let, dance & trance, hard music, britpop, kytarová scéna, portréty, česká scéna]*. Nové trendy. Praha: Maťa, 1998, s. 216.

o Gibson Les Paul ze 60. let, na který dříve hrál kytarista z The Who, Pete Townsend.³⁸ Toto je další krásný příklad propojení několika generací britských hudebníků.

1.4.2. The Stone Roses

Honza Dědek v knize *Beaty, bigbeaty, breakbeaty* nadepisuje kapitolu o The Stone Roses jako „mersey sound nanovo“. To nepochybně odkazuje na eklekticismus, k němuž se upínali indie rockoví hudebníci, The Stone Roses nevyjímaje. Manchesterští muzikanti debutovali v roce 1989 deskou *The Stone Roses* a v roce 1994 vydali druhou a poslední desku *Second Coming*.³⁹

The Stone Roses po sobě nezanechali mnoho hudebního materiálu, ale jejich kytarová hudba velmi ovlivnila další generaci hudebníků. V rámci manchesterské scény je můžeme považovat za kmotry britpopu. Skladby jako *Waterfall*, nebo *She Bangs the Drums* (hudební ukázka č. 7) jsou nepochybně předzvěstí žánru, který ovládl Británii v 90. letech.

³⁸ How Johnny Marr gave Noel Gallagher a deadly guitar. Web: *faroutmagazine.co.uk* [online]. 2021 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://faroutmagazine.co.uk/johnny-marr-smiths-noel-gallagher-oasis-guitar-fight/>

³⁹ WEISS, Tomáš (ed.). *Beaty, bigbeaty, breakbeaty: [přůvodce moderní hudbou 90. let]*: [world music, jazz 90. let, dance & trance, hard music, britpop, kytarová scéna, portréty, česká scéna]. Nové trendy. Praha: Maťa, 1998, s. 217.

2. Britpop jako návaznost na rockovou klasiku

2.1. Kulturně-historický úvod

V 90. letech a těsně před jejich začátkem se v Británii odehrálo mnoho událostí, které měly vliv na celkovou atmosféru v zemi. Nastal rozmach informačních technologií, především díky zpřístupnění internetu veřejnosti v roce 1991. Širokoúhlé obrazovky a DVD přehrávače se staly běžnou součástí domácností. Telefony se stále zmenšovaly a stávaly se cenově dostupnějšími.⁴⁰

Předpovědí atmosféry 90. let ovšem byl poslední rok dekády minulé. V roce 1989 došlo k zásadním změnám v celé východní Evropě, které přirozeně ovlivnily i Británii. Komunistický režim v Evropě po velkých demonstracích padl. Hranice se otevřely a lidé mohli svobodně volit. Původně ilegální organizace jako svaz Solidarita formovaly vlády, věznění disidenti jako Václav Havel se stali prezidenty a dlouho vládnoucí diktátoři jako Nicolae Ceaușescu byli svrženi. Ikonickou událostí bylo otevření Berlínské zdi, nejmocnějšího symbolu studené války.

Britská politika se v druhé polovině 80. let zaměřovala na větší aktivitu diplomatů s cílem čelit gradujícímu sovětskému vlivu. Země vykazující určitou nezávislost na sovětském vzoru měly být upřednostňovány a zároveň neměly být ignorovány země s nelítostnými vůdci. Diplomacie byla zaměřena na podporu obchodu, kultury, cestování, ekonomiky a podporu lidských práv i za cenu narušení politických vztahů s ostatními zeměmi, což je dle mého názoru s časovým odstupem velmi sympatické a odvážné.

Dnes vnímáme sled událostí roku 1989 napříč Evropou jako nevyhnutelný, nicméně v dané době to tak zřejmé nebylo. Až po jisté době se Británie zaměřila na plánování strategií vůči Polsku a Maďarsku, kde byla budoucí změna pragmaticky očekávána. Bez finanční podpory od USA či Západního Německa přišli britští úředníci s inovativními řešeními, jak podpořit kýžený režimový přechod. Uvedme například strategii „Know-How“, která se zaměřovala na technickou podporu ve sdílení znalostí a dovedností v oblastech finanční správy, práva a spravedlnosti, politické demokracie aj. Zkrátka šlo o to, dát věcem takový impuls, aby se ubíraly správným směrem.

⁴⁰ Britain in the 1990s. *Twinkl.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://www.twinkl.cz/homework-help/history-homework-help/britain-since-1945/the-1990s>

Velká Británie se na přelomu 80. a 90. let snažila co nejvíce vytěžit z popularity premiérky Margaret Thatcherové. Byla nekompromisní odpůrkyní komunismu, symbolem svobody a vlivnou osobou na poli světové politiky. Sama byla odhodlána zaujmout vedoucí postavení mezi západními zeměmi při podpoře politických změn. Její návštěva Polska v roce 1988 byla považována za klíčovou pro vývoj situace v roce následujícím.

Jak se rok chýlil ke konci, události nabíraly na obrátkách. Padla Berlínská zeď, demonstrovalo se na Václavském náměstí a bojovalo se na ulicích v Bukurešti. Britští diplomaté byli rozhodnutí, že západní politika by měla zůstat co nejjednodušší a toho se drželi i při zrychleném tempu událostí v závěru roku.⁴¹

Nyní se zaměřím na vybrané události v Británii v 90. letech. Vláda Margaret Thatcherové přišla v roce 1990 s komunitním poplatkem, který vešel do povědomí jako „poll tax“. Zjednodušeně řečeno se jednalo o vybírání paušální sazby u dospělých občanů za služby poskytované v oblasti, kde žijí. Ještě před zavedením daně začaly demonstrace a protesty, které vyvrcholily v březnu obrovskou demonstrací o 200 000 lidech na Whitehall a Trafalgar Square. Původně pokojný protest se změnil v anarchii a došlo k velkým střetům demonstrantů a policie. Tyto nepokoje poškodily postavení konzervativců a Margaret Thatcherová po zisku nedostatečného počtu hlasů pro vedení konzervativní strany v listopadu odstoupila. Na její pozici nastoupil John Major a v roce 1991 daň zrušil, nahradil ji daní obecnou (council tax).⁴²

V roce 1991 vstoupila Británie do první války v Zálivu. Poté, co irácký vůdce Saddám Husajn napadl suverénní stát Kuvajt, se stala Británie součástí mezinárodní koalice a pod hlavičkou operace Pouštní Bouře (Desert Storm) byl Kuvajt úspěšně osvobozen z irácké okupace.⁴³

90. léta byla také obdobím změn ve sportu. Tou nejvýraznější bylo v roce 1992 odstoupení 22 nejlepších fotbalových týmů z Football League⁴⁴ a následné založení vlastní komerčně nezávislé ligy, dodnes známé jako Premier League. Ta svým systémem

⁴¹ Britain and the Revolutions in Eastern Europe in 1989. *History.blog.gov.uk* [online]. 2019 [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://history.blog.gov.uk/2019/12/16/britain-and-the-revolutions-in-eastern-europe-in-1989/>

⁴² Britain in the 1990s. *Twinkl.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://www.twinkl.cz/homework-help/history-homework-help/britain-since-1945/the-1990s>

⁴³ BRIT HISTORY: TEN MOST IMPORTANT BRITISH EVENTS OF THE 1990S – THE COOL BRITANNIA YEARS. *Anglotopia.net* [online]. 2023 [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://anglotopia.net/british-history/modern-britain/brit-history-ten-most-important-british-events-of-the-1990s-the-cool-britannia-years/>

⁴⁴ Football League byla tehdejší nejvyšší fotbalovou soutěží ve Velké Británii.

inspirovala i další evropské soutěže. První šampionát Premier League se odehrál v roce 1993.⁴⁵ Britpopoví umělci jsou často velkými fanoušky fotbalu a manchesterští Oasis se vyhraněně hlásí k týmu Manchester City FC, největšímu rivalovi druhého městského klubu, Manchesteru United. I v rámci sólových drah mají bratři Gallagherové na koncertech vlajky týmu a Noel Gallagher během posledního turné dokonce zdobil pódium papírovou podobiznou trenéra klubu, Pepa Guardioly.

Událostí mezinárodního měřítka bylo otevření Eurotunelu mezi Francií a Velkou Británií, v angličtině známého pod názvem Channel Tunnel. Budoval se 6 let a byl otevřen při dvou samostatných ceremoniích v Británii a ve Francii. Britské ceremonie se zúčastnila sama královna Alžběta II. a francouzské tehdejší prezident Mitterand. Tunel je dlouhý 50 km, z toho větší část je pod mořským dnem. Cestujícím byl tunel zpřístupněn v listopadu 1994 a zkrátil cestu mezi oběma zeměmi na 35 minut.⁴⁶

Rok 1997 přinesl velkou změnu na poli politickém. Konzervativci pod vedením Johna Mayora ztráceli a opoziční Labouristická strana vytvořila pod vedením Tonyho Blaira více středolevou koalici s názvem New Labour. Ta s velikým rozdílem zvítězila v parlamentních volbách a labouristická vláda se v Británii udržela až do roku 2010.⁴⁷ Ve stejném roce bylo město Hong Kong předáno zpět Číně a stalo se tak po 156 letech, kdy bylo město součástí bývalé britské kolonie.⁴⁸

Tragickou událostí roku 1997 byla smrt princezny Diany 31. srpna. Spolu s přítelem unikali v Paříži paparazzi fotografům na motorkách. Jejich řidič nezvládl řízení a havaroval u vjezdu do tunelu. Diana zemřela v nemocnici na následky autonehody. V Británii zavládl velký smutek. Lidé nosili květiny, které v jednom bodě dosáhly až výšky brány Kensingtonského paláce, která je vysoká přes 9 metrů. Pohřeb sledovaly více než 2 miliardy lidí po celém světě.

⁴⁵ BRIT HISTORY: TEN MOST IMPORTANT BRITISH EVENTS OF THE 1990S – THE COOL BRITANNIA YEARS. *Anglotopia.net* [online]. 2023 [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://anglotopia.net/british-history/modern-britain/brit-history-ten-most-important-british-events-of-the-1990s-the-cool-britannia-years/>

⁴⁶ Britain in the 1990s. *Twinkl.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://www.twinkl.cz/homework-help/history-homework-help/britain-since-1945/the-1990s>

⁴⁷ BRIT HISTORY: TEN MOST IMPORTANT BRITISH EVENTS OF THE 1990S – THE COOL BRITANNIA YEARS. *Anglotopia.net* [online]. 2023 [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://anglotopia.net/british-history/modern-britain/brit-history-ten-most-important-british-events-of-the-1990s-the-cool-britannia-years/>

⁴⁸ Britain in the 1990s. *Twinkl.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://www.twinkl.cz/homework-help/history-homework-help/britain-since-1945/the-1990s>

V roce 1998 vešla v platnost tzv. Velkopáteční dohoda (The Good Friday Agreement), která po 2 letech vyjednávání a více než 30 letech konfliktu ukončila politické problémy Severního Irsku. Dohoda rozdělila moc mezi unionisty a nacionalisty, z nichž první jmenovaní chtěli zůstat součástí Spojeného království a druzí nikoliv. Strany tedy začaly spolupracovat v rámci regionálního parlamentu Shromáždění Severního Irsku a rozhodovaly ve věcech, které měla původně na starost vláda Spojeného království.⁴⁹

V rámci oslav příchodu nového milénia otevřel na konci roku 1999 britský premiér Tony Blair London Eye. Obří atrakce stojící na břehu řeky Temže měla být původně pouze dočasná, ovšem díky popularitě zůstává stát až do dnešních dní.⁵⁰

Takto máme chronologicky seřazeny ty nejdůležitější události 90. let v Británii. Ovšem kultura byla, především v polovině 90. let, podtržena kampaní, ke které se autoři a redaktoři vraceli dodnes. Jednalo se o kampaň Cool Britannia, na kterou dnes nahlížíme jako na snahu o zdůraznění hrdosti na národní kulturu. Jako alternativní popis uveďme, že se jednalo o kampaň iniciující tzv. re-branding⁵¹ státu. Cool Britannia se nesla ruku v ruce s politickým děním, hlavně s nástupem vlády Tonyho Blaira, který chtěl, aby se ve světě nahlíželo na Británii jako na moderní zemi, nikoliv jako na staromódní a příliš konzervativní celek. Za pilíře kampaně lze označit britskou popkulturu a vznik britpopu. Velký úspěch britpopu vedl v Británii po bouřlivých 70. a 80. letech k obnovenému pocitu optimismu. V konečném důsledku se kampaň setkala s kritikou, vyčítána je slabší podpora veřejnosti, nedostatečná příprava, ukvapená realizace aj. Stala se tak spíše příkladem způsobu, kterým by neměl být re-branding státu realizován.⁵² Samotný název Cool Britannia je slovní hříčka odkazující na vlasteneckou píseň Rule, Britannia!⁵³ Cool Britannia je také analogií k britskému kulturnímu hnutí Swinging Sixties, které bylo populární v 60. letech a do jehož pilířů spadal i britský kytarový pop.

⁴⁹ Britain in the 1990s. *Twinkl.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-11-02]. Dostupné z:

<https://www.twinkl.cz/homework-help/history-homework-help/britain-since-1945/the-1990s>

⁵⁰ BRIT HISTORY: TEN MOST IMPORTANT BRITISH EVENTS OF THE 1990S – THE COOL

BRITANNIA YEARS. *Anglotopia.net* [online]. 2023 [cit. 2023-11-02]. Dostupné z:

<https://anglotopia.net/british-history/modern-britain/brit-history-ten-most-important-british-events-of-the-1990s-the-cool-britannia-years/>

⁵¹ Změna, omlazení, či přebudování obchodní značky.

⁵² SEMANSKÁ, Lucie. *Veřejná diplomacie Velké Británie: Od tradičního pojetí k moderním výzvám*. Plzeň, 2014. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta filozofická, Katedra politologie a mezinárodních vztahů.

⁵³ Cool Britannia. *Literarydevices.net* [online]. 2023 [cit. 2023-11-27]. Dostupné z:

<https://literarydevices.net/cool-britannia/>

Jedním z pohledů na úspěšnost kampaně je samozřejmě ten od kritiků, ovšem pro kompletní obraz uvedu zpětné ohlédnutí za tímto obdobím od Noela Gallaghera (ex-Oasis). Ten se dostal do užšího okruhu premiéra Tonyho Blaira a tvrdí, že to byl jeden z posledních lidí, jejichž postoje dávaly smysl. Oceňuje to, že dal naději mladým lidem v zemi, i jeho převážně středovou politiku. Na kampaň Cool Britannia pak vzpomíná jako na období, kdy bylo skvělé být hudebníkem. Zmiňuje, že je celkově nedocenené a názory tisku jsou postavené na hlavu. Podle Gallaghera lidé z mladé generace, které označuje jako děti Thatcherové, „zvedly zadek a vše dělaly pro sebe“, na což nahlíží pozitivně.⁵⁴ Lze usuzovat, že Gallagher nebyl jediný s takto orientovaným názorem a podobné postoje v 90. letech formovaly ve společnosti náladu, která se bezpochyby promítla do spousty skladeb britpopové tvorby.

⁵⁴ REILLY, Nick. Noel Gallagher says Tony Blair is “the last person that made sense.” *Nme.com* [online]. 2021 [cit. 2023-11-27]. Dostupné z: <https://www.nme.com/news/music/noel-gallagher-says-tony-blair-is-the-last-person-that-made-sense-2930505>

2.2. Britpop jako samostatný hudební žánr

2.2.1. Definice britpopu

Největší inspirací britpopových interpretů dozajista byla a je hudba vniklá v 60. letech v Británii. Kapely jako The Kinks, The Beatles, The Who a další nevědomky pokládaly základy žánru, který na sebe nechal čekat ještě skoro dalších 30 let.

Přejdeme nyní k několika definicím, které nám umožní si poskládat konkrétní obrázek o tom, čím britpop vlastně byl. Kuhn ve *Stručných dějinách populární hudby a jazzu* popisuje britpop jako návrat k populární hudbě 60. let, který zároveň reaguje na scénu americkou, kde nezávislé grungové kapely jako např. Nirvana slavily úspěch. Podle Kuhna spojuje britpop prvky hardrockové, glamrockové a punkové hudby a jeho inspirací je především kytarová hudba.⁵⁵

Rozhodl jsem se uvést definici nejpoužívanějšího internetového zdroje. Dle anglické verze Wikipedie, kterou lze na rozdíl od nedostatečně kontrolované české považovat za relevantní zdroj⁵⁶, je britpop kulturní hnutí vzniknuvší v polovině 90. let, které klade důraz na „britskost“. Hudba je ostřejší a chytlavější odnoží alternativního rocku a částečně reaguje na temnější texty a hudbu americké grungeové scény. Britpop se stal hlavním hudebním proudem a vytvořil páteř kampaně Cool Britannia, která byla již zmíněna výše. Byl velmi medializován a zaměřen na kapely, které vzešly z nezávislé hudební scény na počátku 90. let. Dle internetové encyklopedie nebyl britpop vnímán pouze jako hudební žánr, ale také jako marketingový nástroj a kulturní hnutí. Jako inspirace je uvedena britská populární hudba 60. let, glam rock a punk rock let 70. let a indie pop 80. let.⁵⁷

Dle britské internetové encyklopedie Britannica je britpop hnutí britských rockových kapel v 90. letech, které vědomě čerpaly z tradice melodické britské pop music, která je založena na kytarové hudbě, jejíž základy položila kapela The Beatles. Stejně jako všechny hudební trendy pro mládež byl britpop nejen o písních, ale i o postojích, módě aj.⁵⁸

⁵⁵ KUHN, Tomáš. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. Druhé, přepracované vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2019, s. 100

⁵⁶ Evidence suggests Wikipedia is accurate and reliable. When are we going to start taking it seriously? *Smh.com* [online]. 2022 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.smh.com.au/national/evidence-suggests-wikipedia-is-accurate-and-reliable-when-are-we-going-to-start-taking-it-seriously-20220913-p5bh13.html>

⁵⁷ Britpop. *En.wikipedia.org* [online]. 2005, aktualizováno 11.11.2023 [cit. 2023-11-27]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Britpop>

⁵⁸ Britpop. *Britannica.com* [online]. 2007, aktualizováno 4.11.2023 [cit. 2023-11-27]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/art/Britpop>

Honza Dědek v knize *Beaty, bigbeaty, breakbeaty* nedefinuje britpop nijak exaktně. Popisuje ho jako návaznost na již zapomenutou britskou nezávislou scénu, která byla britpopem vystřídána koncem 80. let. Dále se popis tohoto žánru prolíná s ostatními – návrat ke zlaté éře 60. let, kytarová hudba, jednoduché melodie. Právě těmi se britpop lišil od psychedelických žánrů, jehož interpreti uváděli posluchače do meditativních stavů a prostřednictvím zasněných textů nutili nejednoho k zamyšlení. Britpopové kapely naproti tomu stavěly své písně na jednoduchých kytarových obratech a jasných melodiích, snažily se posluchače uchvátit spíše pozitivnější stránkou věci, minimálně v komerční rovině.⁵⁹ Neplatilo to ale u všech, např. tvorba skupiny Radiohead je velmi zadumaná, mnohdy až depresivní, a přesto ji z velké části řadíme do britpopu.

Výše uvedené se příliš nezaměřuje na jednotlivé složky britpopových písní. Dovolím si tedy v krátkosti zmínit, co je po poslechu pár písní jasné. Rytmika v britpopových písních je repetitivní, jednoduchá a výrazná. Dynamika v písních někdy roste, jindy je spíše plochá. Najdeme i případy, kdy je rytmický doprovod decentní a pouze pomáhá jemně dotvořit celek. Mnoho písní začíná pouze groovem na bicí (např. píseň *Live Forever* od Oasis – hudební ukázka č. 8) a v písních je často přítomna tamburína či jiné perkuse. Zpěv je v popředí, melodie jsou líbivé, harmonické. Zpěváci se pohybují ve středních až vyšších polohách, mnoho z nich jsou tenoři (např. Brett Anderson ze Suede). Frázování je plynulé, v některých písních mírné, klidné (*Fake Plastic Trees* od Radiohead – hudební ukázka č. 9). Na živých vystoupeních jsou zpěváci často více energičtí, místy se objevuje i chraplavé zabarvení hlasu. Výraznou složkou jsou kytary, koneckonců se jedná o kytarovou hudbu. Někdy vyhrávají složitější riffy, jinde pouze akordy na zkreslený zvuk. Často dochází k obohacení harmonie smyčcovými nástroji (*She* od Suede – hudební ukázka č. 10), někdy i dechovými.

2.2.2. Stručná historie a zrození britpopu

Jak již bylo zmíněno, britpop je návrat k hudbě let šedesátých, které také říkáme mersey sound. Zrestaurováním tohoto sousloví v dobovém kontextu dostáváme pojem manchesey sound, odkazující na město Manchester, kolébku tohoto žánru. Mersey sound byl popsán v kapitole 1.2 a britpop přináší hlavní změnu ve zvuku. Byly využity moderní

⁵⁹ WEISS, Tomáš (ed.). *Beaty, bigbeaty, breakbeaty: [přívodce moderní hudbou 90. let]: [world music, jazz 90. let, dance & trance, hard music, britpop, kytarová scéna, portréty, česká scéna]. Nové trendy. Praha: Maťa, 1998, s. 165-167.*

technologie a britpopové nahrávky jsou mohutnější, masivnější. Můžeme hovořit o tzv. zvukových stěnách, kdy z několika současně znějících kytarových partů vzniká zvuková plocha, jejíž fragmenty jsou pouhým uchem obtížně separovatelné. Můžeme hypotetizovat, zda by kapely již v 60. letech nevydávaly podobné nahrávky, pokud by měly k dispozici modernější techniku. Limitace nahrávacími pásy, které měly např. jen 8 stop, byla ovšem klíčová pro celý mersey sound. Osobně si myslím, že jelikož v 60. letech hudebníci s každou další nahrávkou objevili něco nového a jednotlivé subžánry tvořili v podstatě od základu, tak byli zaměřeni primárně na obsah a forma se nesla v duchu sloužit skladbě, a to pomocí dostupných prostředků. Tedy si nemyslím, že by s modernější technikou tvořili nahrávky výrazně odlišné.

Dovolím si zmínit konkrétní alba z uplynulých dekad, která měla na britpop přímý vliv. V 60. letech je to například deska *My Generation* od skupiny The Who, *The Kinks are the Village Green Preservation Society* od The Kinks a čtveřice alb od The Beatles – *Revolver*, *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band*, *White Album* a slavná *Abbey Road*. Ze 70. let je to album *Imagine* od Johna Lennona nebo skladba *Cum On Feel The Noize* od Slade. 80. léta pak přinesla desky jako *Scary Monsters* od Davida Bowieho nebo desky shodné s názvy kapel, od kterých vzešly – *The Smiths*, *The Stone Roses*.

Zrození samotného britpopu by se dalo popsat jako filmový kotouč. Británii v první polovině 90. let zaplavil mladistvý elán a pomyslný zrnitý film ukazuje zemi na vzestupu. Ta se ohlížela zpět za podstatou toho, co vytvořilo poválečnou Británii – chemický svět slazeného čaje, vyřvávané hospodské hymny a uklidňující noci u ohně. Hudebně se snažila země držet krok se zvuky Seattlu, jehož grungeové kapely stoupaly našláple vzhůru, inspirované Nirvanou. Britské hitparády zely prázdnotou s ojedinělými záblesky žánrů jako shoegaze⁶⁰, alternativní pop a indie pop. Jak to bývá, když není v kurzu popová scéna, začnou lidé vyhledávat underground. To úřadující generaci X chvíli vydrželo, než se nakonec stejně obrátila směrem k novému americkému zvuku.

S undergroundovým myšlením těžko soutěžit na světové komerční úrovni. Bylo třeba jít opačným směrem než Amerika, vytvořit něco čistě britského. Ingredience byly následující – populár a psychedelie 60. let, folková hudba, hospodské hymny, zrnité a černobílé filmy ve stylu klipů The Smiths, témata sitcomů 60. let, glam rock, punk rock a další kousky z ikonických oblastí kulturního vývoje Británie. To vše bylo spojeno

⁶⁰ Shoegaze je dubžánr indie a alternativního rocku charakteristický svou éterickou směsí zatemněných vokálů, kytarového zkreslení a efektů, zpětné vazby a vysoké hlasitosti.

a přivedeno zpět k životu pomocí čiré esence mládí, která pulzovala společností. Bylo to jak záměrné, tak přirozené. Britpop byl vytvořen od lidí pro lidi.

Jak již bylo zmíněno v kapitole 2.1, pozitivní poselství hudby byla využita stranou New Labour pro politické účely. Tony Blair vyhledával přítomnost hudebníků, fotil se s nimi a snažil se být „cool“. Jakkoliv se britpop tvářil jako reprezentativní nástroj pro politiky, nebylo tomu tak, a to dokazují zmínky v textech o nejistotách generace pramenících ze střetu politiky s jednotlivými vrstvami společnosti. Nějakou dobu to ale vypadalo, že New Labour a britpop budou kráčet bok po boku. Politické sliby vyřčené v polovině 90. let zůstaly pár let nesplněné, ale mezitím měli lidé naději. Právě v těchto letech dosáhl britpop vrcholu.

Britský hudební magazín NME se v první polovině 90. let přesunul od amerického rocku zpět domů, aby začal vyzdvihoval současné dění na scéně. To už britpop pomalu rostl. Prvním větším výbuchem byla nahrávka *Popscene* od skupiny Blur (hudební ukázka č. 11), jednalo se o jasný, svěží pop. Následovaly další hudební počiny – *The Drowners* od Suede, *All in the Mind* od The Verve, nebo *Sunshine Smile* od Adorable. V tu dobu už bylo jasné, že britská popová scéna dostává pomyslnou injekci a přibližuje se k laťce, kterou v zemi nastavily uplynulé dekády. NME vytvořila hnutí složené z britských kapel pod názvem New Wave of New Wave. To prakticky stačilo k tomu, aby se v Británii zapomnělo na americký grunge. Britpop ovšem potřeboval ještě vizuální obraz. Pokusem byla fotografie Blur, tzv. British Image 1, který byl součástí doprovodného focení k albu *Modern Life is Rubbish* (viz příloha II). Na fotce je pouze kapela postávající u zdi a pes na vodítku, kterého drží zpěvák ve vyhrnutých džínách a polo tričku. Hudebníci na sobě měli saka, kalhoty a tenisky. Koneckonců, takto tenkrát vypadala britská móda.

Kde se tedy vzal samotný název žánru? To bohužel není jasné. Hudební novinář Stuart Maconie tento termín použil ve své rozhlasové show v roce 1993 a údajně to mělo být poprvé. Naproti tomu jeho kolega John Robb tvrdí, že britpop použil ve sloupku pro časopis Sounds, kde psal o liverpoolské kapele La's jako o britpopu let 80. Skutečný původ spojení slov britský a pop může ovšem sahát až do 60. let, kdy došlo k britské invazi do Ameriky. Ať už je pravdivá jakákoliv verze, skutečný vznik britpopu se datuje v letech 1993-1994.

V roce 1994 vydali Blur jejich zásadní desku *Parklife*. Ve stejném roce debutovali Oasis albem *Definitely Maybe*. Letos tedy obě alba slaví výročí 30 let. Zpěvák z Oasis Liam Gallagher to oslaví na turné, kde bude hrát celou desku od začátku do konce. Zmíněné kapely

společně s Pulp a Radiohead zahrály na slavném festivalu Glastonbury, zatím na vedlejším pódiu. Oasis o rok později hráli na hlavním pódiu festivalu.⁶¹

Rok 1995 se nesl v duchu bitvy o první příčky právě mezi Oasis a Blur. Celé to bylo medializované a fotografie kapel se objevovaly na titulních stranách jednoho magazínu za druhým.⁶² Oasis vydali album (*What's the Story*) *Morning Glory?*, na kterém je mimo jiné píseň *Wonderwall* (hudební ukázka č. 12), jedna z komerčně nejúspěšnějších písní na světě. Album se prodávalo ve velkém a jak zmiňuje NME: „vzhledem ke kolosálním tržbám je jasné, že mezitím, co Blur vyhráli bitvu, Oasis vyhrávají válku“.⁶³ To odkazuje na vyšší úspěšnost singlu Blur – *Country House*, který v žebříčcích přeskočil singl *Roll With It* od Oasis. Radiohead vydali úspěšné album *The Bends*.

V roce 1996 vrcholí britpop dvojkonzertem skupiny Oasis v Knebworth parku, který během dvou dní navštívilo 125 000 lidí. O lístky projevil zájem 5 % britské populace. Předskakovali jim například The Prodigy nebo Manic Street Preachers.⁶⁴ O koncertu vyšel v roce 2021 dokument a o rok později uspořádal zpěvák Liam Gallagher na stejném místě dvojkonzert v rámci výročí 25 let od této události.

I rok 1997 se měl nést v britpopovém duchu. Oasis vydali album *Be Here Now* a kapely Blur a Suede měly vydat vysoce očekávané desky. Nakonec ovšem vydaly temné a introspektivní nahrávky, které byly sice kvalitní, ovšem ne britpopové. Album Oasis bylo na druhou stranu britpopové až moc, přeprodukované a nedosáhlo na laťku dvou předchozích desek. Britská scéna utrpěla již v předchozím roce, Anglie vypadla na penalty v semifinále mistrovství Evropy ve fotbale, Spice Girls uspěly s novým singlem a zajistily tak návrat komerčního popu. Scéna tedy upadala a její zánik byl urychlen smrtí princezny Diany, po které definitivně zmizela pozitivita a nálada ve společnosti se změnila. Nakonec

⁶¹ WIDE, Steve. *A Field Guide to Britpop*. Melbourne (Australia): Smith Street Books, 2021. ISBN 978-1-922417-20-6. s. 18-19.

⁶² What ended Britpop: Oasis, Diana or Euro 96? CHARLTON, Matt. *Theguardian.com* [online]. 2020 [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/culture/2020/oct/12/solved-what-ended-britpop-oasis-diana-or-euro-96>

⁶³ BEAUMONT, Mark. Blur and Oasis' big Britpop chart battle – the definitive story of what really happened. [online]. 2019 [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://www.nme.com/blogs/nme-blogs/blur-and-oasis-big-britpop-chart-battle-the-definitive-story-of-what-really-happened-757277>

⁶⁴ Oasis at Knebworth: the story behind their biggest ever gigs [online]. 2022 [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://www.radiox.co.uk/artists/oasis/10-facts-about-oasis-at-knebworth-1996/>

se ale ukazuje, že britpop zanikl kvůli pýše. Přesycení vlastním úspěchem odtrhávalo umělce od dělání skutečné práce.⁶⁵

Nicméně nelze říct, že britpop je mrtev, stejně jako nemůžeme říct, že je mrtvý rock'n'roll. Nejen v britské společnosti se tento žánr nasmazatelně zapsal do historie, a i dnes jsou pořádány masivní koncerty britpopových kapel, které navštěvují desítky tisíc lidí a tyto kapely jsou stále zvány na největší britské festivaly, kde hrají v hlavních časech na hlavních pódiích. Nehledě na to, že spousta současných alternativních a indie-rockových kapel se o britpop ve své tvorbě významně opírá. O tom ale až dále.

2.3. Hlavní představitelé žánru

2.3.1. Blur

Čtveřice muzikantů z Londýna, která se dala dohromady v roce 1989. Navzdory dvěma přestávkám v jejich působení dokázali udržet původní sestavu. Zpěv Damon Albarn, kytara Graham Coxon, baskytara Alex James a bicí Dave Rowntree. Máme tedy klasicky obsazenou rockovou kapelu, stejné složení měli například výrazní představitelé mersey soundu The Who. Debutovali v roce 1991 albem *Leisure*, jednalo se o poměrně nesourodou, přesto vzrušující nahrávku spojující shoegaze a vlivy Manchesteru. Díky *Leisure* Blur nasvítily vstupní bránu éry britpopu. Změna ve zvuku přišla se singlem *Popscene* a následně albem *Modern Life is Rubbish*. Najednou byly v nahrávkách více slyšet vlivy kapel ze 60. let jako The Kinks, The Jam aj. Oživením nejvýraznějších prvků klasického britského populáru Blur v podstatě ukončili ochabující grungeové hnutí. Damon Albarn vynikal energickým projevem podtrženým akcentem z východního Londýna, který je v nahrávkách značně slyšet a dodává tak projevu na autenticitě. Třetí album, *Parklife*, se stalo hitem a singl *Girls & Boys* se vyšvihl na první místo hitparád. To už bylo období zmiňované žebříčkové bitvy mezi Blur a Oasis. Analogie s vyhranou bitvou z předchozí kapitoly odkazuje na první příčku, kterou získal singl *Country House*. V době, kdy britpop odezníval, se Blur adaptovali, hudebně zregerovali a začali vydávat více lo-fi⁶⁶ hudbu s vlivy Ameriky, od

⁶⁵ What ended Britpop: Oasis, Diana or Euro 96? CHARLTON, Matt. *Theguardian.com* [online]. 2020 [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/culture/2020/oct/12/solved-what-ended-britpop-oasis-diana-or-euro-96>

⁶⁶ Lo-fi, neboli low fidelity je styl elektronické hudby, který klade důraz na drobné nedokonalosti, jako je šum v nahrávkách nebo technické nedokonalosti nahrávacího aparátu. Má připomínat starší analogové nahrávky.

kteřé se před lety distancovali. V roce 2002 se rozpadli a 13 let nato se dali zase dohromady. K dnešnímu dni mají na kontě 9 studiových alb, z nichž poslední vyšlo v roce 2023.⁶⁷

2.3.2. Oasis

Oasis drží rekord v Guinnessově knize za nejdelší působení v top 10 britského žebříčku, a to díky tomu, že se v top 10 ocitlo 22 jejich vydaných singlů v řadě. Vznikli v Manchesteru po rozpadu kapely The Rain, kde působil Paul Arthurs (zvaný Bonehead) na kytaru, Paul McGuigan na baskytaru a Tony McCarroll na bicí. K The Rain se na pozici zpěváka připojil Liam Gallagher. Po jejich debutovém koncertu se ke kapele připojil Noel Gallagher, který v tu dobu působil jako pomocná ruka na cestách kapely Inspiral Carpets. Navrhl také přejmenování kapely na Oasis. Jedním z důvodů, proč se Noel do kapely přidal, bylo, že měl rozpracovanou spoustu písní, které chtěl v kapele realizovat. Pomyslný déšť se tedy změnil v oázu a události se daly do pohybu. Oasis byli již od počátku dynamičtí, drzí a nezastavitelní. Noel měl schopnost napsat rockovou hymnu. Nebál se půjčit si již existující motivy, okatě se inspiroval např. u The Beatles (inspirace je znát např. v písni *Whatever*, hudební ukázka č. 25) a celé to zabalit do hávu, který sedne jak štamgastům v manchesterské hospodě, tak desetitisícům fanoušků na stadionech. Liam měl již od počátku ikonický postoj u mikrofonu s rukama vzad a vynikající hlas v tenorové poloze protkaný občasným chraplákem. Je to v rámci celého světa jeden z nejikoničtějších rockových hlasů. Oasis využili toho, že grunge přenesl alternativní rock do hlavního proudu populární hudby. Písně s prvky indie i undergroundu se dostaly do hitparád na obou stranách kontinentu. Hovořilo se o nich jako o novodobých Beatles a ne nadarmo, bratrská dvojice v mnohém připomínala Johna Lennona a Paula McCartneyho. S výjimkou toho, že oba chtěli být John Lennon a Noel byl v podstatě výhradním autorem písní. Debutové album *Definitely Maybe* z roku 1994 se stalo nejrychleji prodávaným debutovým albem ve Británii. O rok později vyšlo (*What's the Story*) *Morning Glory?*, které zůstalo na prvním místě britského žebříčku po celých 10 týdnů a dosáhlo čtvrtého místa v Americe. Dodnes je jedním z nejprodávanějších alb všech dob. Oasis vydali 7 alb, odehráli obrovské koncerty (např. již zmiňovaný v Knebworth parku pro 250 000 lidí, viz. příloha III), a nakonec na svou aroganci a drzost doplatili.⁶⁸ Bratři se před koncertem v roce 2009 pohádali, ale na rozdíl od předchozích rozepří byla tato definitivní. Noel napsal na sítě vyjádření, že s trochou smutku a obrovskou

⁶⁷ WIDE, Steve. *A Field Guide to Britpop*. Melbourne (Australia): Smith Street Books, 2021. ISBN 978-1-922417-20-6. s. 40-41.

⁶⁸ WIDE, Steve. *A Field Guide to Britpop*. Melbourne (Australia): Smith Street Books, 2021. ISBN 978-1-922417-20-6. s. 42-43.

úlevou odchází z Oasis, jelikož už nemůže s bratrem spolupracovat ani o den déle. Do dnešního dne spolu bratři nemluví.

Liam Gallagher se zbytkem kapely založil skupinu Beady Eye, která na scéně setrvala 5 let a vydala 2 studiová alba. Poté rozjel úspěšnou sólo kariéru s doprovodnou kapelou a jeho dnešní tvorba není příliš vzdálená tvorbě Oasis. Jeho bratr Noel představil světu v roce 2011 první album skupiny Noel Gallagher's High Flying Birds.⁶⁹ V kapele se skladatelsky více realizuje, dotýká se různých žánrů a některými zatvrzelými fanoušky Oasis je za to kritizován. Z muzikantského hlediska je to ovšem pochopitelné, jako pro skladatele pro něho muselo být těžké se neustále držet v mantinelech populární hudby a ve své nové kapele se konečně mohl skladatelsky osvobodit. Osobně jsem viděl naživo jak Liamovu, tak Noelovu kapelu a musím uznat, že oba předvádí kvalitní výkony, vydávají kvalitní hudbu a ctí odkaz Oasis velmi dobře, každý však po svém. V posledních letech se spekuluje o návratu kapely, Liam se několikrát nechal slyšet, že by se s bratrem na pódia vrátil, ten to však zatím odmítá. Pokud ovšem comeback v budoucnu nastane, bude pravděpodobně velmi ostře sledován médii.

2.3.3. Suede

Stejně jako Blur, i Suede se zformovali v roce 1989 v Londýně. Tvořili je zpěvák Brett Anderson, bubeník Simon Gilbert, baskytarista Matt Osman a kytarista Bernard Butler. Mezi Andersonem a Butlerem vznikalo silné napětí, navzdory tomu, že jejich skladatelská chemie fungovala. V roce 1994 Butler kapelu opustil. Nahradil ho Richard Oakes, na klávesy se přidal Neil Codling a Suede se v této sestavě ukotvili. Dynamika mezi Butlerem a Andersonem ovšem v konečném důsledku značným dílem přispěla k položení základů samotného britpopu. Svého času byli Suede považováni za nejlepší „novou“ kapelu v Británii. Tematicky se dotýkali dělnické třídy, závislostí, sexu, vzpour atd. Velkou inspirací jim byl David Bowie nebo The Smiths. V raných dobách byli Suede tak tvořiví, že doprovodné B-sides⁷⁰ byly mezi fanoušky stejně úspěšné jako singly. Zpěvák dokonce litoval, že některé B-sides se nedostaly na tracklisty⁷¹ alb. Kompilace „béček“ *Sci-fi Lullabies* z roku 1997 se stala legendární a je stejně oceňovaná jako řadová alba. Suede se

⁶⁹ Why did Oasis split? The full story of Liam and Noel Gallagher's feud... *Radiox.co.uk* [online]. 2023 [cit. 2024-05-02]. Dostupné z: <https://www.radiox.co.uk/artists/oasis/why-did-oasis-split-liam-noel-gallagher-feud/>

⁷⁰ B-side odkazuje na vinylová vydání singlů. Na první straně (A-side) byl pres hlavního singlu a aby nebyla druhá strana prázdná, bylo zvykem na ní presovat tzv. B-side, méně důležitou skladbu. Některé B-sides se v průběhu rockové historie staly velmi populární.

⁷¹ Tracklist je výčet skladeb na albu.

rozpadli v roce 2003 a na pódia se vrátili v roce 2010. Zpěvák Anderson byl mezitím aktivní jako sólový hudebník. Po comebacku vydali Suede 4 úspěšná alba.⁷²

2.3.4. Pulp

Pulp se dali dohromady mnohem dříve než ostatní britpopové kapely. Zformovali se v Sheffieldu v roce 1978 a v 80. letech vydali 2 alba, než se usadili v jejich klasické sestavě. Zpěv Jarvis Branson Cocker, Candida Doyle na klávesy, Russel Senior na housle a kytaru, Mark Webber na kytaru, Steve Mackey na baskytaru a Nick Banks na bicí. Sestavu tedy měli oproti klasickým britpopovým kapelám širší. Trvalo jim zhruba 10 let, než našli svůj zvuk. V roce 1992 vydali album *Separations* (nahráno bylo už v roce 1989) a spojovali indie pop, disco a elektroniku. Průlomové hity *Babies* a *Razzmatazz* přineslo kompilační album *Intro: The Gift Recordings* z roku 1993. Opožděný úspěch kapely se dostavil v roce 1994 s albem *His 'n' Hers*, které bylo produkčně mnohem dál než předchozí nahrávky. Album prolomilo britskou top 10. Kapela měla tedy svůj zvuk, světonázor i image. Temný humor, ve kterém se dotýkali strádání pracujících tříd, trapných probuzení po divokých nocích, mentálního uzemňování jedince aj. Zpěvák Jarvis Cocker byl ikonickým britpopovým vzezřením, hubená postava ve vzorované košili s motivem 60. let a bundě z umělé kůže (viz. příloha IV). Album *Different Class* z roku 1995 zůstává jedním z nejlepších britpopových počínů. Vyneslo Pulp na první místo britské hitparády. S albem *This is Hardcore* z roku 1998 již bylo jasné, že éra britpopu je u konce. Kapela v roce 2003 započala desetiletou pauzu, po které se vrátila na 2 roky, načež se opět odmlčela a vrátila se v roce 2023 se sérií koncertů.⁷³ Nejednalo se o návrat jako takový, spíše o reunion.⁷⁴

2.3.5. Radiohead

Radiohead se pohybovali na pomezí několika žánrů, ale v polovině 90. let je můžeme jistě zařadit jako představitele britpopu. Vznikli v roce 1985 v Oxfordshiru ve složení Thom Yorke vokály, Jonny Greenwood na kytaru a klávesy, jeho bratr Colin Greenwood na baskytaru, Ed O'Brien na kytaru a Philip Selway na bicí. Sestava zůstala během jejich kariéry nezměněna. Zvuk kapely se vyznačoval častou změnou v dynamice, Yorkeovým

⁷² WIDE, Steve. *A Field Guide to Britpop*. Melbourne (Australia): Smith Street Books, 2021. ISBN 978-1-922417-20-6. s. 44-45.

⁷³ WIDE, Steve. *A Field Guide to Britpop*. Melbourne (Australia): Smith Street Books, 2021. ISBN 978-1-922417-20-6. s. 46-47.

⁷⁴ Reunion je jednorázové či dlouhodobé sjednocení skupiny lidí, v tomto případě kapely, za účelem opětovného koncertování či nahrání alba.

vokálem, kde střídal našťavané punkové fráze s jemnými melodiemi a celkovou různorodostí. Debutové album *Pablo Honey* bylo zařazeno do poměrně úzkých grungeových kruhů, ze kterých se díky Greenwoodě složitě kytare postupně dostalo do dalších sfér. V roce 1995 vydali jedno z nejlepších britpopových alb – *The Bends*, ve kterém ladně snoubí temnost s nepředvídatelností. Třetí album *OK Computer* změnilo kurz britské hudby od britpopu k hutnějšímu alternativnímu rocku. Album vyšlo v roce 1997 a v roce 1998 vyneslo kapelu cenu Grammy za nejlepší album alternativního rocku. Kapela vydala 9 studiových alb a aktuálně není aktivní, nicméně oficiálně je stále pohromadě.⁷⁵ Zpěvák Thom Yorke se věnuje sólové tvorbě a kaple Smile, která je ve své tvorbě ještě mnohem temnější a depresivnější než Radiohead. Úspěch kapely těsně po konci britpopové éry lze mimo jiné přisuzovat faktu, že nikdy nebyla striktně vyhraněná a její hudební vývoj se v jednom bodě zkrátka protnul s britpopovým hnutím, a poté se vyvíjela po své ose dál a nebyla zatěžkána koncem jedné éry, která na rozdíl od nich spoustu kapel zformovala.

2.3.6. Další představitelé

Významných představitelů na britpopovém poli bylo mnoho, a i někteří méně výrazní (vedle Oasis, Blur aj. bylo vskutku obtížné se proslavit) obohatili hudební scénu o světové hity a kvalitní nahrávky alternativní hudby.

Slávy dosáhli The Verve, jejichž *Bittersweet Symphony* je jednou z britpopových hymen. Ke skladbě byl natočen klip, který je rovněž ikonický.⁷⁶ Skupina Supergrass se zapsala do dějin svým neuctivým, hravým a anarchickým popem. V jistém smyslu byli etalonem britpopové kapely, v jejich tvorbě slyšíme The Beatles, punk, pozitivní melodické linky a takové to britské bratrství. Rozhodně bychom neměli opomenout skupinu Manic Street Preachers, která se proslavila skladbou *If You Tolerate This Your Children Will Be Next* (hudební ukázka č. 13), která i dnes často zní v tuzemských rádiích. Kromě zmíněné skladby mají ve své tvorbě celou řadu kvalitních, nejen britpopových písní. Aktivní jsou dodnes.

⁷⁵ WIDE, Steve. *A Field Guide to Britpop*. Melbourne (Australia): Smith Street Books, 2021. ISBN 978-1-922417-20-6. s. 50-51.

Dále zmiňme skupiny Elastica, The Boo Radleys, Sleeper, The Auteurs, Echobelly, Cast, The Bluetones, Kenickie, Shed Seven, Menswear, Ocean Colour Scene nebo Kula Shaker.⁷⁷

2.4. Britpop v současnosti

Z kapel, kterým byl věnován medailonek v předchozí kapitole, jsou stále dlouhodobě aktivní pouze Blur a Suede. Jednotliví hudebníci však pokračují, ať už v jiných kapelách jako třeba Thom Yorke v kapele Smile, nebo sólově. U sólistů je nejvýraznějším příkladem Liam Gallagher.

Z uplynulých let byl pro oba Gallagherovy významný rok 2022. Noel zahrál na letním festivalu Glastonbury na Pyramid Stage. Prestiž tohoto hraní dokazuje fakt, že hned po něm hrál Paul McCartney se svými Wings. Noel na koncertě zahrál písně jak z éry své kapely High Flying Birds, tak z éry Oasis. Jak je zmíněno v článku od The Guardian, a dokazují to i živé záznamy, Noel v některých písních ani nemusí zpívat. Jsou tak ikonické, že fanoušci odzpívají refrény sami. A to navzdory tomu, že vrchol britpopu a jeho následný pád je záležitost historicky datována 25 let nazpět.⁷⁸ Dalším důkazem toho, že britpop je stále živ, je již zmíněný dvojkonzert Liama Gallaghery v Knebworth Parku v červnu 2022. Navštívilo ho za dva dny 170 tisíc lidí.⁷⁹ Kapacita byla z organizačních důvodů snížena ze 125 na 85 tisíc. Druhý koncert byl přidán, jelikož první se rychle vyprodal. Osobně jsem byl na místě přítomen a byl to skvělý zážitek. Vidět britpopovou legendu před domácím publikem je úžasné. Na koncertě byli i lidé, kteří zažili koncert Oasis v Knebworthu v roce 1996. Publikum znalo i Liamovy nové písně a v momentě, kdy vyprodaný park jednohlasně zpíval refrény ikonických písní jako *Champagne Supernova*, si člověk uvědomil, jak moc je britpop v britské kultuře zakořeněný. A nejen tam, již na letišti v Praze jsem potkával fanoušky s tričky Oasis a Liama Gallaghery.

Komerční úspěch zaznamenávají také kapely post-britpopové éry. Žánrově je stále můžeme obecně specifikovat jako alternativní rock. Jsou to uskupení převážně z Británie a Ameriky, která buď na britpop přímo navazují, nebo se netají inspirací některými

⁷⁷ WIDE, Steve. *A Field Guide to Britpop*. Melbourne (Australia): Smith Street Books, 2021. ISBN 978-1-922417-20-6.

⁷⁸ MUMFORD, Gwilym. Noel Gallagher review – a Glastonbury singalong for the ages. *Theguardian.com* [online]. 2022 [cit. 2024-02-26]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/music/2022/jun/25/noel-gallagher-review-glastonbury>

⁷⁹ Knebworth 22. *En.wikipedia.org* [online]. 2024 [cit. 2024-02-26]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Knebworth_22

představiteli tohoto žánru. Inspiraci kromě hudby ze 60. let hledají také u britpopových kapel, nejvíce u Oasis a Blur. Post-britpopové kapely mají ale více introspektivní texty, mnohdy se zaměřující na strasti a radosti běžného života. Rocková hvězda je v této době znázorňována jako běžná osoba, která se nijak zvlášť neodlišuje.

Pravděpodobně nejznámější post-britpopovou kapelou jsou Coldplay (hudební ukázka č. 14), jejichž alba zaznamenala velký úspěch. Do této éry spadají i již zmiňovaní chameleoni Radiohead. Z odrůdy mísící britpop a garážový rock zmiňme například The Hives nebo The White Stripes. Z klasických pokračovatelů jsou to pak Stereophonics, Travis, Keane, Snow Patrol, Starsailor a další. Skupina, která zasahuje plošně i mladší generaci a v jejíž tvorbě nalezneme řadu britpopových prvků, jsou Arctic Monkeys.⁸⁰ Zpěvák Alex Turner se skrze své nosné indie melodie a zamyšlené texty umí dotknout nejednoho mladého člověka. Inspirací přímo skupinou Oasis se netají britští Kasabian, kteří mají svou tvorbu podtrženou modernější produkcí a mimo jiné předskakovali Liamu Gallagherovi na koncertě v Knebworth Parku.

2.5. Komparace britpopu a rockové klasiky

Rocková klasika byla z hlediska hudebních prvků nadefinována v kapitolách 1.2, 1.3 a 1.4. Připomeňme, že 60. léta přinesla kytarovou hudbu, nad kterou čněl exaltovaný zpěv předávající informaci opřenu o nosnou melodii, mnohdy zahuštěnou vrstvenými vokály. V hudbě se objevovaly neobvyklé harmonie, zpětná vazba (feedback) a kytarové efekty jako delay. Tento výčet najdeme dozajista i v britpopu.

O dekádu později vstupují do hudby další kytarové efekty a syntetizéry. V hard rocku je kladen důraz na rytmiku a zvuk rockové kapely obohacují Hammondovy varhany. I tyto prvky jsou v britpopu poměrně běžné, i když zpěv není rytmikou upozadován. V 70. letech ovšem byly v kurzu dlouhé, instrumentálně náročné skladby s táhlými kytarovými sóly a živé provedení bylo vizuálně scénicky podpořeno. V new wave navíc vstupovala do hudby éteričnost. Toto již v britpopu najdeme jen stěží, nejde to příliš ruku v ruce s jednoduchostí a přímočarou líbivostí, která je pro britpop typická.

80. léta přinesla hlavně videoklipy, které nechyběly ani u písní z let 90. Moderní byla vytříbená technika, vysoké polohy hlasu. Britpopoví umělci neměli hudbu ve většině případů postavenou na technice, nýbrž na výrazu. Jak již bylo několikrát zmíněno, vyhledávali

⁸⁰ Post-Britpop. *En.wikipedia.org* [online]. 2010, 2024 [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Post-Britpop>

jednoduchost. Další, co z 80. let přetrvalo, byl arena rock. Např. Blur či Oasis vystupovali na stadionech běžně.⁸¹

Nejvíce tedy britpop čerpal z 60. a 70. let. V dohledatelných zdrojích je toho o charakteristice zvuku samotného žánru napsáno poměrně málo, jelikož se zároveň jednalo i o kulturní hnutí a pro spoustu autorů je perspektivnější vnímat britpop z tohoto hlediska. Pojdme přeci jen nadefinovat zvuk britpopu z dostupných zdrojů. Formálně se žánr opírá téměř výhradně o 4/4 takt jako většina rockové hudby, ať už v rovném, či tečkovaném rytmu. Přidává ovšem pozitivnější melodie a akordy, aby byl celkový dojem z poslechu veselejší. Kytary jsou ostré a přebuzené, což připomíná tvorbu The Kinks nebo T-Rex, jejichž riff ze skladby *Get It On* si okatě vypůjčili Oasis ve skladbě *Cigarettes & Alcohol* (hudební ukázka č. 15, 16). Často jsou ve skladbách nahrány akustické kytary, aby byla stěna syrových elektrických kytar rozjasněna. Bubny jsou syrové, masivní a v hlasitostních poměrech skladeb poměrně vysoko. Nejdůležitějším prvkem britpopových písní je vokál. Zpěváci často zpívají s přízvukem vlastním jejich rodnému městu. Texty písní jsou o Anglii, dělnické třídě, večírcích, sexu, drogách a rock'n'rollu.⁸²

Z výše uvedeného lze soudit, že se britpop od rockové klasiky nijak zásadně neliší, hlavně tedy od 60. let. Vyloženě nové prvky v něm nenajdeme, snad jen přesah v kulturní hnutí. To v 60. letech zastupovali hippies. Pokud budeme chtít exaktně určit, v čem je zvukově britpop jiný, tak to bude v hudební produkci a v módě. Technologie umožnily aranže posunout na vyšší úroveň (např. vrstvením kytar). Zajímavé je, že nejvýraznější britpopové kapely moc nepřipomínají jedna druhou, každá má svůj typický zvuk. A přesto je něco spojuje. Ono něco je právě nádech britskosti a tím se opět dostáváme k britpopu jako ke kulturnímu hnutí. Díky tomu jsou mantinely žánru široké.

⁸¹ KUHN, Tomáš. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. Druhé, přepracované vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2019, s. 77-92

⁸² Brit Pop. What is it? *Lloydworldofaudio.wordpress.com* [online]. 2016 [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://lloydworldofaudio.wordpress.com/2016/06/18/genre-analysis-brit-pop/>

3. Didaktické uchopení tématu ve výuce na ZŠ

V této části se budu zabývat využitím zpracované teorie pro výuku na základní škole. Není zvykem, že je britpop samostatným tématem a nebývá tomu tak ani u rockové klasiky. Žánry lze zmínit např. v rámci očekávaného výstupu ŠVP⁸³, kdy žák „dokáže přiřadit hudební ukázky ke stylům jazz, blues, rock, pop, ...“, jelikož pro správné přiřazení ukázek je potřeba jistá zkušenost a teoretický základ. Abych nezůstal pouze u popisování a teoretizování, rozhodl jsem se připravit projektovou výuku, kterou skutečně realizuji a následně budu reflektovat její průběh a výsledky.

Působím na ZŠ jazyků Karlovy Vary, kde se hudební výchova na druhém stupni vyučuje v šestém a devátém ročníku. Je tomu tak z důvodu jazykového zaměření školy. Vzhledem k náročnosti tématu se nabízí pro realizaci výuky tématu na naší škole ročník devátý. Se staršími žáky se bude vzhledem k tématu jistě pracovat snadněji a budu si moci dovolit poodhalit sofistikovanější zákoutí rockové klasiky a britpopu.

Výuka hudební a výtvarné výchovy v devátých ročnících je na naší škole koncipována tak, že třída je rozdělena na poloviny a jedna polovina má hudební výchovu a druhá paralelně výtvarnou výchovu, po týdnu se pak skupiny střídají. Časová dotace jsou dvě vyučovací hodiny a ty připadají na středeční odpolední vyučování. Pro účely této diplomové práce bude třída spojena a výuka začne dříve, aby byla časová dotace pro projektovou výuku dvě hodiny čistého času. Více času bohužel k dispozici není, jelikož si žáci musí stihnout dojít na oběd a konec je rozvrhován na 16 hodin.

3.1. Použité formy a metody

V této části se zaměřím na formy a metody použité při vyučování. Vycházím z různých dělení, které jsem užíval při vypracovávání příprav během studia. Vyučovací metody se typologií z velké části shodují s těmi, které uvádí Maňák a Švec v publikaci *Výukové metody*.⁸⁴ Celá příprava včetně jednotlivých časových dotací je pak součástí přílohy (VI).

⁸³ Školní vzdělávací program. *Cloud-c.edupage.org* [online]. 2023 [cit. 2024-05-09]. Dostupné z: https://cloud-c.edupage.org/cloud/SVP_ZS_jazyku_KV_2023-09a.pdf?z%3ASiIQB5YIvLCiDI2grldw8dlq9jv43nhXnXeaFfS5LkXGQ4SXcoxjtqHhVhVamfQJ

⁸⁴ MAŇÁK, Josef a ŠVEC, Vlastimil. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-039-5

Očekávané výstupy dle RVP ZV

S vyučovaným tématem souvisejí následující očekávané výstupy. Žák:

- HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.
- HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace.
- HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.⁸⁵

Klíčové kompetence

Při projektové výuce jsou rozvíjeny kompetence k učení (definice žánru, uvedení interpretů aj.), k řešení problémů (tvorba definice na základě poslechu a komparace), komunikativní (práce ve skupině), sociální a personální (tolerance odlišných názorů ve skupině a hledání kompromisu) a digitální (dohledávání informací na internetu).⁸⁶

Cíle výuky

Hlavním cílem výuky je, že žák definuje hudební žánr britpop. Je to zároveň stěžejním výstupem poslechové části projektového vyučování, která bude specifikována dále. Hlavní cíl je tedy kognitivní a dle Bloomovy taxonomie⁸⁷ na úrovni zapamatování. Dalším cílem je, že žák uvede příklady vlastností rytmiky, harmonie a melodie, textů a módy či show dle skupiny, ve které je zařazen. Nyní se pohybujeme na úrovni porozumění. Pomocí těchto vlastností se nakonec synteticky vytvoří definice. Syntetickou úroveň v cílech neuvádím, jelikož poskládání jednotlivých zaměření pracovních listů v konečnou definici budu s žáky dělat na tabuli a nebude to jejich samostatným úkolem. Ze senzomotorických cílů uvedu, že žák zahraje riff rockové skladby na piano, či se podílí na rytmickém doprovodu. Na úrovni aplikace tedy provádí tuto hudební aktivitu, která je stejně jako všechny ostatní dále specifikována v následujících kapitolách. Z dalších cílů uvedu ještě

⁸⁵ Vzdělávací obor - Hudební výchova 2. stupeň. *Digifolio.rvp.cz* [online]. [cit. 2024-05-09]. Dostupné z: <https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10647>

⁸⁶ Školní vzdělávací program. *Cloud-c.edupage.org* [online]. 2023 [cit. 2024-05-09]. Dostupné z: https://cloud-c.edupage.org/cloud/SVP_ZS_jazyku_KV_2023-

⁸⁷ Bloomova Taxonomie. *Wiki.rvp.cz* [online]. 2014 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: https://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogicky_lexikon/B/Bloomova_taxonomie

následující: Žák dokáže reflektovat hudební prvky britpopu a rockové klasiky, žák porovná jednotlivé prvky obou žánrů a žák popíše důležitost kulturně-historického kontextu pro žánr britpop.

Motivace

Motivací je propojení již získaných znalostí o rockové hudbě s konkrétními hudebními žánry. V motivační části hodiny vytvořím s žáky myšlenkovou mapu a hned poté zahraji na kytaru pár riffů rockových klasik, na které se budu dotazovat. Právě názorná ukázka kytarových riffů je důležitým prvkem při motivování žáků.

Organizační formy

Ve výuce se vyskytnou dvě hlavní organizační formy ve smyslu rámce, ve kterém bude výuka realizována. Jednou z nich je frontální výuka, kdy žáci sedí v lavicích a věnují pozornost dění před tabulí. Druhou je skupinová práce, kdy se žáci rozdělí do skupin, ve kterých budou dále pracovat.

Vyučovací metody

Při vyučování bude použita celá řada metod. Ze slovních metod je to vyprávění (výklad kulturně historického kontextu), vysvětlování (zákonitosti hudebních žánrů) a práce s textem (jedna ze skupin bude zaměřena na texty písní). Z názorně demonstračních metod je to předvádění (ukázka hudebních riffů na kytaru). Vyskytne se i metoda dovednostně – praktická – produkční, kdy budou někteří žáci hrát na hudební nástroj a ostatní je budou rytmicky doprovázet. Z aktivizujících metod jistě metoda diskusní, jelikož po každém poslechu bude následovat shrnutí a diskuse. Při poslechu dojde k rozdělení žáků do skupin, bude se tedy jednat o výuku skupinovou, jelikož budou žáci ve skupinkách spolupracovat, nebudou pouze prostorově organizačně rozděleni.⁸⁸ Metody zastřešuje projektové vyučování, během kterého se postupně vyskytnou. To popisují samostatně v následujících odstavcích.

Projektová výuka

Vyučování bude zaměřeno projektově. V projektové výuce dochází k propojení informací z více předmětů a je zde kladen důraz na mezipředmětové vazby. Jako ideální se jeví propojení hudební výchovy s anglickým jazykem. Britpop je záležitostí britskou a naše škola se zaměřuje na rozšířenou výuku jazyků. Angličtinu nalezneme především v textech

⁸⁸ MAŇÁK, Josef a ŠVEC, Vlastimil. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-039-5, s.46–s.49.

a názvech kapel. Velkou část fenoménu pak tvoří samotná britská kultura. Na vše uvedené budou zaměřeny jednotlivé aktivity.

Dle Maňáka a Švece je projekt jako takový komplexní praktická úloha, která je propojena s praxí a věcmi, se kterými se setkáváme v reálném životě. Následná teoretická a praktická činnost žáků vyústí k vytvoření produktu. Charakter úlohy či úloh je problémový, tj. žáci při řešení propojují nabyté znalosti a zkušenosti za účelem vyřešení úlohy, tj. vytvoření finálního produktu. Důležitost je kromě finálního produktu kladena také na učební i pracovní procesy probíhající ve třídě.

Průběh řešení samotného projektu lze rozdělit na několik fází. V první fázi je stanoven cíl, který je vzhledem k podmínkám realizovatelný. Zde je kladen důraz na motivaci žáků, která může celý proces zefektivnit a zlehčit jeho průběh. V této fázi by měli žáci téma přijmout a ztotožnit se s ním.

Ve druhé fázi je vytvořen plán řešení. Samotné vytvoření plánu přímo předurčuje výsledek celého snažení. Plán by měl být zkonzultován s účastníky projektové výuky a záleží také na vhodném výběru úkolů pro žáky či skupiny žáků. V této fázi je zároveň odhadována spotřeba případného materiálu, spočtení nákladů a delegování zodpovědnosti za splnění dílčích úkolů žáky či skupinami. Žáci také budou seznámeni se způsobem, jakým budou výsledky prezentovat. Plán je transparentní a průběh jeho plnění lze tedy v reálném čase kontrolovat.

Ve třetí fázi dochází k samotné realizaci plánu. Průběh realizace se opírá o plán, který byl vypracován a odsouhlasen v bodě předchozím. Vedoucí projektu kriticky sleduje plnění plánu a průběžně ho srovnává se stavem, v jakém se zrovna projekt nachází. Dochází zde k realizaci aktivit, které zajišťují výsledky stanovené ve fázi první. Pomocí dílčích aktivit se žáci propracovávají k výsledku. Při realizaci využívají média, pozorují, experimentují, odpovědně jednají atd.

V poslední, čtvrté fázi dochází k vyhodnocení. Posuzujeme zde práci jednotlivých žáků či skupin. Důležité je zde zveřejnění výsledků společné práce a celkové zhodnocení. Výsledky mohou být zveřejněny i mimo skupinu. Například v rámci školní či širší veřejnosti. Pozdější zveřejnění může mít pozitivní vliv na motivaci žáků, jelikož jejich snažení bude zvětšeno, a i slabší žáci mohou zažít úspěch, kterého nemusí dosahovat při tradičně pojaté výuce.

Časový rozsah projektové výuky se stanovuje podle náročnosti zvolených cílů a celkové koncepce. Může být krátkodobý (2 až několik hodin), střednědobý (1-2 dny), dlouhodobý (tzv. projektový týden), nebo mimořádně dlouhodobý, kdy trvá projekt několik týdnů či měsíců a probíhá zároveň s běžnou výukou. Projektové týdny jsou jakožto opak frontální výuky v poslední době vcelku oblíbené, jelikož se u nich mění obsah i metody vyučování.

V projektové výuce lze užít pestrou paletu organizačních forem výuky, jelikož mnohdy dochází ke kombinaci individuální práce a práce ve skupinkách. Projekty se běžně realizují v jedné učebně, může být však zapojeno více ročníků. U velkých projektů může být dokonce zapojena celá škola.

Projekt jako takový má spoustu předností a přínosů pro široké edukační cíle. Má pozitivní vliv na motivaci, iniciativu a vede žáky k odpovědnosti. Propojuje teorii s praxí, a tak umožňuje řešit i praktické úlohy a problémy ze života. Prohlubuje schopnost žáků spolupracovat v kolektivu s ostatními. Obohacuje tradiční výuku. U žáků pomáhá rozvíjet sebekritiku, důvěru v sama sebe, pohotovost, toleranci k ostatním, vytrvalost a umožňuje žákům provozovat tvořivé činnosti.⁸⁹

Rozsah mnou vedené projektové výuky spadá do kategorie krátkodobý. Trvat bude dvě hodiny čistého času, tedy necelé tři vyučovací jednotky bezprostředně navazující za sebou. Časová dotace bude mezi jednotlivá témata, kterými jsou rocková klasika a britpop, rozdělena rovnoměrně. Probíhat bude v jedné učebně v rámci jedné třídy.

Vyučovací prostředky a pomůcky

Mezi užité vyučovací prostředky patří projektor, přes který budou promítány ukázky videoklipů a doprovodná prezentace k výkladu. U hudebních ukázek budou využity externí reproduktory. Dále tabule na křídly a fixy, na kterou budeme realizovat myšlenkovou mapu a zapisovat si jednotlivé poznatky. Důležitým vyučovacím prostředkem jsou pracovní listy, které budou využity u poslechů. V neposlední řadě pak hudební nástroje jako pomůcky – elektrická kytara a piano.

Sémantický diferenciál

Metoda zjišťování postoje respondentů. Na rozdíl od Likertovy škály zjišťuje díky svému rozsahu (např. 1-7) i míru souhlasu či nesouhlasu. Sémantický diferenciál užívá

⁸⁹ MAŇÁK, Josef a ŠVEC, Vlastimil. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-039-5, s.168–s.171.

bipolární škálu, na každé straně je tedy opačná vlastnost (např. klidný – bouřlivý). Při užití liché škály také nabízí střední (neutrální) hodnotu. Pro vyhodnocení lze užít grafu či zprůměrovaných hodnot od více respondentů.⁹⁰

3.1.1. Výuka rockové klasiky

Rocková klasika jest kapitolou velmi obsáhlou, proto z tématu vyberu to nejpodstatnější, nejzajímavější a především nejužitečnější vzhledem k tématu následujícímu, kterým je samostatný britpop. Jelikož sám vyučuji hru na kytaru a jsem aktivním hráčem, přispěji do výuky praktickými ukázkami vybraných kytarových riffů, jako je například riff ve skladbě *Smoke on the Water* od Deep Purple nebo *Highway to Hell* od skupiny AC/DC.

Posléze s dětmi společně odhalíme téma první části výuky, cíl projektového vyučování a rozvrhneme si plán. V praxi se mi osvědčilo užívat myšlenkové mapy, proto několik úvodních minut věnuji tvorbě myšlenkové mapy na tabuli k tématu rocková klasika a zjištění znalostí, kterými již žáci disponují. Věřím, že společně dáme dohromady zástupce známých hudebních skupin, obsazení rockové kapely, známé písně a image rockových hudebníků. Celkově bude výuka zaměřena spíše prakticky.

Následovat bude hrstka riffů zahraná na elektrickou kytaru, u každé se budu žáků ptát, jestli se jim líbí, jestli skladbu znají aj. Vybráni budou zástupci mersey soundu (The Who), hard rocku (AC/DC, Deep Purple) aj. Ke každé skupině zmíním pár informací a zajímavosti, které budou pro žáky jistě atraktivní. Například u skupiny The Who jistě stojí za zmínku jedno z jejich televizních vystoupení, po kterém bylo v plánu zběsile rozbít aparaturu, jak měla kapela ve zvyku. Jenže bubeník Keith Moon, ovlivněn čímsi návykovým, vložil bez vědomí ostatních do basového bubnu výbušnou substanci, které měla na svědomí vcelku výraznou explozi. Členové kapely byli v šoku a kytarista Pete Townsend, kterému exploze rozcuchala vlasy, údajně ohluchl na jedno ucho. To vše je zachyceno na videu, které bude samozřejmě přiloženo.

Výrazným příběhem v historii rockové hudby je ten k písni *Smoke on the Water* od skupiny Deep Purple. Text popisuje požár budovy Montreux Casino, které vzplálo během koncertu Franka Zappy po tom, co jeden z fanoušků na koncertě odpálil světlici. Členové Deep Purple zrovna v okolí nahrávali a sledovali požár z oken hotelového pokoje. Název

⁹⁰ Sémantický diferencál. *Blog-cz.survio.com* [online]. 2020 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <http://blog-cz.survio.com/typy-otazek/semanticky-diferencial/>

skladby, v překladu „kouř nad vodou“, odkazuje na působivou scénérii dýmícího kouře nad ženevským jezerem.

U známého riffu z písně *Smoke on the Water* se nabízí žáky rozptýlit při produkční činnosti. Vyberu dva dobrovolníky, ideálně hudebníky, kteří se pokusí zahrát známý riff na klavír. Jeden z žáků hraje osminovou basovou figuru, druhý reprodukuje známý riff a ostatní vytváří důležitou rytmickou složku. Někteří budou tleskat na druhou a čtvrtou dobu, jiní dupat na první a třetí dobu. Následně porovnáme překlady textu a prodiskutujeme náročnost produkce.

Po teoretické i praktické činnosti přijde pravý čas popsat prvky rockové klasiky, z nichž některé budou žáci později hledat v britpopu, aniž by o tom dopředu věděli. Sloužit k tomu bude poslech, pro který jsou vybrány 4 skladby jako zástupci britské populární hudby 60. let. Třída bude rozdělena na 4 skupiny. První skupina se bude zabývat rytmickou složkou, půjde tedy přirozeně po bicích nástrojích a perkusích. V pracovním listu skupina popíše, jak vnímá bicí nástroje. Sloužit jim k tomu bude, stejně jako v ostatních pracovních listech, sémantický diferenciál. Dále budou odpovídat slovně na doplňující otázky. Obdobným stylem budou pracovat i ostatní skupiny. Druhá skupina se zaměří na melodii a harmonii, třetí na texty písní a čtvrtá na módu a show. Skupina s texty bude tvořena z žáků zdatnějších v anglickém jazyce, aby bylo mezipředmětové propojení co možná nejefektivnější. Tato část výuky je podpořena teoretickým základem. Jejím cílem je tedy rozlišení jednotlivých prvků rockové klasiky a jejich odseparování od celku. To bude klíčové pro úspěšnost aktivity následující, kde bude postup odlišný.

Pracovní listy jsou navrženy stručně, aby jejich vypracování nebylo příliš časově náročné. Počty žáků ve skupinkách se budou odvíjet podle počtu přítomných. Pravděpodobně bude v každé skupince 4-5 členů.

3.1.2. Výuka britpopu

Druhé části bude přímo předcházet úkol, který bude žákům zadán několik dní dopředu jako samostatná práce na doma. Jedná se o pracovní list, jehož hlavní složkou je křížovka, která se skládá z hudebních otázek na témata od osobností, přes žánry až k hudebním nástrojům. Dále obsahuje překlady slov z češtiny do angličtiny, které se týkají hudební tematiky. Stále je tak naplňována mezipředmětová vazba s anglickým jazykem. Tajenka krátké křížovky je „*Wonderwall*“, což je jedna z nejvýraznějších písní celé britpopové éry. Po vyluštění tajenky si dle zadání žáci samostatně píseň najdou

a naslouchají si první dvě sloky a refrén. Zároveň si pomocí internetu vyhledají o písni základní informace – autora, skupinu, rok vydání a album, na kterém píseň vyšla. Tyto znalosti budou později využity v hudební aktivitě, při které bude zároveň píseň realizována.

Na začátku druhé části projektové výuky žákům představím téma, nicméně nevyložím přímou charakteristiku. To bude jejich úkolem v závěru hodiny a zároveň i hlavním výstupem projektové výuky – zformulovat definici britpopu a nalézt prvky shodné s těmi v rockové klasice. Výkladově se budu věnovat kulturně-historickému kontextu, který byl pro vznik, vývoj i útlum samotného žánru zásadní. Cílem bude přiblížit žákům atmosféru, která v Británii panovala. Nebude chybět zmínka o smrti princezny Diany či o mistrovství Evropy ve fotbale. Jako podklad pro výklad využiji obrázkovou prezentaci, viz. příloha X.

V následující aktivitě se dostaneme k pracovnímu listu, který je obdobný jako ten u rockové klasiky. Žáci se vrátí do stejných skupin po 4-5, ve kterých byli v první části projektového vyučování. Tedy skupina s melodií a zpěvem, rytmikou, texty a módou. Nyní budou vyplňovat stejně či podobně položené otázky, jen se nebudou týkat rockové klasiky, ale britpopu. Na závěr pak dají dohromady krátké shrnutí jejich zaměření. Např.: „Zpěv v britpopových písních byl melodičtější a jemnější než u písni rockové klasiky. Melodie byly veselejší, ale nebyly tak originální.“ Nebo: „Móda v britpopu byla méně výrazná než ta v rockové klasice“. Shrnutí by se mělo opírat o vlastnosti, které označili v sémantickém diferenciatu.

Během poslechu zároveň proběhne představení nejvýraznějších skupin britpopové éry – Blur, Oasis, Suede a Pulp. Před každou písni se zaměříme na výslovnost názvů jednotlivých kapel. Rovnou dvě z nejvýznamnějších britpopových skupin mají totiž poměrně náročnou výslovnost jejich názvů. Konkrétně Blur ['blɜː], v překladu skvrna nebo šmouha a Suede ['swɛɪd], v překladu semiš. Žáci budou nejprve sami zkoušet správně vyslovit název a poté si ukážeme správnou výslovnost. Okrajově pak zmíním britpop v současnosti. Tedy kapely, které spadají, či se dotýkají žánrů britpop a post-britpop. Například skupina Arctic Monkeys, u které též věřím, že bude některým žákům známá. Dále pak skupiny Coldplay, Kasabian či The White Stripes. U poslední jmenované se nabízí zahrát žákům na kytaru známý riff ze skladby Seven Nation Army. Celkově budu mít kytaru po ruce, abych mohl kdykoliv spontánně podpořit výklad praktickou ukázkou a žákům tak zpestřit průběh vyučování.

Na závěr projektového vyučování spojíme shrnutí jednotlivých segmentů v jednu komplexnější definici, kterou společně zformulujeme do kompaktní a celistvé podoby. Definice by měla být v rozsahu 4-8 vět. Předpokladem je, že žáci se alespoň z části budou shodovat s odbornými definicemi, jelikož britpop z velké části vychází z rockové klasiky a pracovní listy jsou koncipovány tak, aby si žáci všimli co nejvíce podobností a zároveň u toho museli přemýšlet. Na závěr shrneme získané znalosti a provedeme reflexi.

3.2. Shrnutí průběhu vyučovacích jednotek

Na výuku byly 2 hodiny čistého času, tedy necelé 3 vyučovací. Přítomných bylo 17 žáků. Žádný z nich nemá speciální vzdělávací potřeby. Na začátku byli žáci seznámeni s cílem a plánem vyučování a s názvy dvou hlavních témat – rockové klasiky a britpopu. V motivační části jsme začali tvořit myšlenkovou mapu na téma rockové klasiky, která měla za cíl odkrýt znalosti, které již žáci o tématu mají. Prvotně padaly názvy interpretů jako The Beatles, Elvis Presley či Queen. Z hudebních nástrojů žáci uvedli kytary a bicí. Při dalším dotazování zmínili drogy, které k tématu také jistě patří. Zde jsem odkázal na žánr psychedelický rock, který je s užíváním návykových látek úzce spojený.

Pro správné motivování studentů jsem hned u další aktivity vzal elektrickou kytaru a zahrál hrstku riffů, u kterých jsem se dotazoval, kolik studentů je zná, kolika se líbí a poté jak se jmenuje autor a konkrétní píseň. Zazněly riffy ze skladeb *Highway to Hell* (AC/DC – hudební ukázka č. 17), *Johnny B. Goode* (Chuck Berry), *My Generation* (The Who), *Smoke on the Water* (Deep Purple – hudební ukázka č. 18) a *Sweet Child O' Mine* (Guns N' Roses). První jmenovaná měla největší úspěch a také ji nejvíce žáků poznalo. U dalších ukázek názvy skladeb a interpretů prakticky neznali. Riffy se většině žáků líbily. Průběžně jsem uváděl zajímavosti o kapelách a po posledním riffu jsem pustil již zmíněnou ukázkou exploze při vystoupení The Who. Následovalo krátké video ze série Příběh písně od stream.cz, kde hudební publicista Jaroslav Konáš v krátkosti popsal příběh za vznikem skladby *Smoke on the Water*.⁹¹ Video má necelé 3 minuty a je krásně zpracované, s přidanými ukázkami dalších písní pro kontext. Dal jsem mu tedy přednost před vlastním výkladem. Po praktických ukázkách jsem v krátkosti zmínil střípky z historie populární hudby v dekadách od 60. do 80. let.

⁹¹ Příběh písně - Deep Purple - Smoke on the Water. Stream.cz [online]. 2016 [cit. 2024-05-02]. Dostupné z: <https://www.stream.cz/pribeh-pisne/deep-purple-smoke-on-the-water-283602>

Následovala poslechová aktivita s pracovním listem. Nejprve jsem se tázal, jaké jsou složky písně a co je důležité při její interpretaci. Postupně jsme dali dohromady zaměření jednotlivých pracovních listů. Žáci byli rozděleni na čtyři skupiny po 4-5. První skupina byla zaměřena na rytmickou složku, druhá na melodickou a harmonickou složku, třetí na texty skladeb a čtvrtá na módu a show. Třetí skupina měla zároveň za úkol si na telefonu text skladby vyhledat. Před vyplňováním byli seznámeni s principem sémantického diferenciálu, který buď již znali, nebo ho rychle pochopili. Také jsem je požádal, aby se snažili u každé ukázky vypsat část vlastními slovy. Postupně jsem přehrál všechny 4 ukázky. Kvůli pozdější komparaci s britpopem jsem volil ukázky ze 60. let. Aby mohla čtvrtá skupina posoudit show, byly 2 ze 4 ukázek živá vystoupení. Zazněly skladby *Penny Lane* (The Beatles – hudební ukázka č. 19), *Substitute* (The Who – hudební ukázka č. 20), *Starstruck* (The Kinks – hudební ukázka č. 21) a *Paint It Black* (The Rolling Stones – hudební ukázka č. 22). Po posledním poslechu jsme udělali rychlou rekapitulaci a doplnili myšlenkovou mapu o krátké zmínky k jednotlivým složkám. Každá skupina měla za úkol krátce shrnout, co zjistila, a to jsme poté přidali do myšlenkové mapy. Výstupy ze všech poslechů zhodnotím v následující kapitole. První část projektové výuky zaměřená na rockovou klasiku vyšla časově na hodinu a aktivitu s hraním riffu *Smoke on the Water* na piano jsem se rozhodl si schovat na později, jelikož čas běžel.

Britpopovou část jsem zahájil připomenutím, že žáci budou tvořit definici sami. Tabuli s myšlenkovou mapou jsem otočil a na prázdnou plochu uvedl pouze název žánru britpop. Abych odlišil průběh této části od právě proběhlé, začal jsem historickým kontextem. Obsahově jsem vyšel z kapitoly 2.1., jen jsem kladl důraz na zajímavější fakta a ubral na politických informacích. Průběžně jsem se dotazoval a třída měla vcelku přehled. Poznali z fotografie princeznu Dianu, věděli, že nejvyšší anglická fotbalová liga je Premier League aj.

Následoval poslech, který se lišil tím, že jsme se u jednotlivých ukázek nejprve zabývali správnou výslovností názvů hudebních skupin. Žáci uvedli všechny správně, dokonce i obtížně vyslovitelný název Suede. U některých názvů se žáci pobavili, jelikož jejich odhadované a někdy i správné výslovnosti jim zněly legračně. Poslech měl větší spád, jelikož v první části si již vyzkoušeli princip, a tak věděli jak na to. Zazněly skladby *Song 2* (Blur – hudební ukázka č. 23), *Whatever* (Oasis – hudební ukázka č. 24), *Mis-Shapes* (Pulp – hudební ukázka č. 25) a *Trash* (Suede – hudební ukázka č. 26). Dvě z verzí byly opět z živých koncertů. Původně jsem měl v plánu před shrnutím poslechu proložit hodinu v tuto

chvíli hudební aktivitou, nakonec jsem ale z důvodu návaznosti a jistějšího hospodaření s časem zvolil rovnou přejít ke shrnutí a tvorbě definice. Taktéž jsem z časových důvodů vypustil krátké povídání o post-britpopu.

Postupně jsme s žáky ve formě poznámek sepsali definici, která se skládala z výpovědí jednotlivých skupin. Následně jsme provedli komparaci s rockovou klasikou, u které jsme se vrátili k myšlenkové mapě. Také jsme společně shrnuli, co vše jsme se v hodinách dozvěděli. Výstupy opět zhodnotím v následující kapitole.

Na závěr hodiny přišly vhod ušetřené hudební aktivity. Začali jsme odhalením tajenky křížovky a poté jsem se žáků zeptal, zda měli při vyplňování nějaké obtíže. Ty nastaly jen v překladu slova město do angličtiny. Tajenka byla koncipována na překlad „town“ a žáky spíše napadal překlad „city“. Toto mi bohužel došlo až po zadání křížovky, tak jsem den před projektovou výukou v hromadné organizační zprávě napsal, že se jedná o menší město a díky tomu to na hodině měli správně. Jistě by bylo vhodné toto specifikovat přímo v zadání. Píseň *Wonderwall* znala zhruba polovina třídy a pokus o zazpívání prvních slok a refrénu se příliš nezdařil, pravděpodobně proto, že žáci podcenili domácí přípravu. Místo opakovaného zkoušení jsem se rozhodl vrátit k aktivitě s písní *Smoke on the Water*. Většinu třídy jsem vyzval k dupání na první a třetí a tleskání na první a druhou. Dvě žákyně usedly k pianu. Jedna hrála hlavní riff a druhá repetitivní basovou linku. Po chvíli se žáci ustálili v rytmu a znělo jim to celkem slušně. Osobně si myslím, že to byl povedený závěr projektového vyučování.

Atmosféra ve třídě byla uvolněná a příjemná. Kázeň jsem řešil jen u vyrušujících chlapců, i ti se ale nakonec zapojili a pracovali. Rozvrhově jsme se pohybovali mezi 7. – 9. vyučovací hodinou. Třída měla navíc po přijímacích řízeních na SŠ, na některých tedy byla znát únava. Nešlo ale o nic, co by komplikovalo průběh hodiny. Díky různorodým aktivitám se nakonec aktivně zapojila většina třídy. Primárně mi šlo o zvládnutí poslechů a jejich vyhodnocení, proto jsem si některé aktivity nechal v záloze a vytáhl je na konci. Mohl jsem tak lépe hospodařit s časem, kterého bylo poměrně málo.

Projektové vyučování bylo zaměřeno spíše prakticky, teoretických informací bylo poskrovnu. Při delší časové dotaci bych jistě věnoval více času jednotlivým subžánrům rockové klasiky a jejich představitelům. Ovšem díky převažujícímu počtu praktických aktivit, které byly navíc různorodé, se žáci nenudili a hodina měla spád.

3.3. Zhodnocení výstupů

Při zhodnocení výstupů se budu opírat o průměrné hodnoty vybraných vlastností ze sémantického diferenciálu a o definice britpopu z kapitoly 2.2.1. Sémantický diferenciál byl na škále od 1 do 7 s neutrální hodnotou 4. Nejprve zhodnotím, jak vnímali žáci ukázky z rockové klasiky, následně ty z britpopu a v závěru se zaměřím na komparaci a tvorbu samotné definice. Celé vyplněné pracovní listy jsou k nahlédnutí v příloze.

Začneme pracovními listy zaměřenými na rockovou klasiku. Skupina č. 1, která se zabývala rytmickou složkou, uvedla, že rytmus je spíše výrazný nežli v pozadí (5,25), ani jednoduchý, ani komplikovaný (4,00) a spíše nedynamický než dynamický (3,50). Nutno podotknout, že v této skupině byli chlapci, které jsem musel občas napomínat a do práce se nevrhli s přílišným zaujetím. Výpovědní hodnota jejich pracovního listu tedy nemusí být příliš směrodatná. Skupina zaměřující se na melodickou a harmonickou složku uvedla, že zpěv byl spíše vysoko posazený (5,00), spíše plynulý nežli nesouvislý (3,25) a spíše výrazný než nevýrazný (5,25). Z výrazných nástrojů uvedli všude kytaru a bicí, dále se objevily např. housle či trumpet. Celkově se hodnoty pohybovaly kolem středu, přisuzoval bych to různorodosti ukázek, kde hodnoty průměrovala např. klidnější skladba *Penny Lane* a naopak živější *Substitute*. Třetí skupina zaměřující se na texty uvedla, že v ukázkách byly spíše negativní nežli pozitivní (4,50), jednoduchý nežli komplikovaný (2,75) a opakující se nežli měnící se (2,75). Čtvrtá skupina, zaměřená na módu a show uvedla, že image hudebníků byla spíše formální než neformální (5,50), spíše originální než běžná (4,50) a spíše barevná než černobílá (4,75). Opět jsme se pohybovali kolem středu. Středové hodnoty, které byly znatelné vesměs u všech skupin přisuzuji tomu, že populární hudba v 60. letech nebyla ve všech 4 aspektech tak vyhraněná jako hudba v dekadách následujících.

Skupiny měly na konci poslechu za úkol vyjádřit v krátkosti shrnutí, které jsme po odsouhlasení doplnili do myšlenkové mapy o rockové klasice. První skupina přispěla tím, že rytmika byla výrazná, jednoduchá a opakující se. Druhá skupina uvedla, že všude byly výrazné kytary a bicí a že zpěv byl posazený ve vyšších polohách. Texty skladeb byly dle třetí skupiny různorodé, neměly společné téma a byly hodně o emocích a pocitech. Čtvrtá skupina uvedla, že móda byla spíše formální a nepříliš běžná.

Nyní již známe opačné vlastnosti v sémantickém diferenciálu, pro stručnost uvedu nyní jen ty převažující. U pracovních listů zaměřených na britpop jsme se od rytmicky zaměřené skupiny dozvěděli, že rytmika byla spíše výrazná (5,25), jednoduchá (3,00)

a opakující se (2,50). Melodicky a harmonicky zaměřená skupina uvedla jako nejméně výraznější nástroje kytaru a bicí, dále pak piano či housle. Zpěv byl podle nich výše posazený (5,25), výrazný (5,50) a spíše souvislý (3,75). Skupina zaměřená na texty uvedla, že texty jsou spíše pozitivní (3,25), jednoduché (2,25) a opakující se (3,00). Dle poslední skupiny byla móda a image neformální (2,75), běžná (3,25) a spíše barevnější (4,25), viz příloha V.

Skupiny byly opět vyzvány k vytvoření shrnutí. Britpop má dle první skupiny výraznou a jednoduchou rytmiku. Dle druhé skupiny jsou výrazné kytary a bicí, občas se objeví housle či klavír a zpěv se pohybuje ve vyšších polohách. Texty jsou dle třetí skupiny pozitivnější a více o myšlenkách než o pocitech. Jsou také o svobodě. Móda a image byla dle čtvrté skupiny obyčejná, umělcům to bylo údajně „jedno“. Zaměřovali se dle nich spíše na hudbu a show.

Následovala komparace, kdy jsme se vrátili k myšlenkové mapě a porovnávali obě shrnutí. Odlišnosti našli žáci v módě, která nebyla v britpopu nijak zvlášť výrazná a hudebníci v rockové klasice se naproti tomu rádi oblékali do kostýmů aj. Dále v textech, které byly podle nich v britpopových písních pozitivnější než v těch rockových. Následně jedna z žaček uvedla, že hudebně je to skoro stejné a od „šedesátek“ se to moc nezměnilo. Formálně jsem se tedy zeptal, kde čerpali britpopoví umělci inspiraci. První odpověď byla, že v rocku. Požádal jsem tedy o časovou specifikaci a dostalo se mi odpovědi, že čerpali z rocku 60. let.

Žáci ode mě na začátku britpopově zaměřené hodiny měli pouze informaci, že britpop je hudební žánr, který vznikl v Británii v 90. letech. Po spojení všech informací dostáváme následující definici: Britpop je hudební žánr, který vznikl v Británii v 90. letech. Inspiraci čerpá z rockové hudby 60. let. V britpopu je jednoduchá a výrazná rytmika. Zpěváci se pohybují ve vyšších polohách a v písních jsou výrazné kytary. Texty jsou spíše pozitivní, o svobodě, myšlenkách. Móda byla neformální, obyčejná.

Definice složená z poznatků žáků je dle mého názoru velmi dobrá a v různých bodech se shoduje s definicemi z kapitoly 2.2.1. Na základě toho považuji proběhlé projektové vyučování za úspěšné. Předpoklad, že žáci odhalí podobnosti mezi rockovou klasikou a britpopem, byl naplněn. Zároveň průběžně přispívali vlastními názory, které byly v některých případech velmi zajímavé, například ty o textech.

Závěr

Tato kvalifikační práce se zabývá rockovou klasikou, britpopem a didaktickým uchopením zmíněných žánrů ve výuce na základní škole. Rocková klasika je zastřešujícím termínem pro žánry populární hudby z 60. až 80. let, tedy pro drtivou většinu toho, co tvoří populární hudbu obecně a bez čehož by dnešní moderní populár pravděpodobně neexistoval. Žánr britpop je střípkem v populární hudbě, jehož vzestup i pád je datován v 90. letech, ale na základě získaných informací je jasné, že se dodnes těší velké popularitě, nejen ve Velké Británii. Zároveň je také inspirací pro současné hudebníky, kteří se řadí pod žánr post-britpop či indie rock.

Jelikož je žánr vnímán v mnoha publikacích a článcích zároveň jako kulturní hnutí, je poměrně obtížné ho nadefinovat či nalézt celistvou definici, která by konkrétně popisovala jednotlivé hudební složky. V teoretické části bylo tedy téma realizováno s cílem takovou definici získat přímo od žáků na základě komparace rockové klasiky především 60. let a britpopu. Výuka byla zaměřena především prakticky a v konečném důsledku lze předpoklady považovat za splněné a praktickou část tedy za úspěšnou, což mě velmi těší.

Při výběru okruhu témat a jeho následné profilaci jsem očekával, že bude obtížné sehnat literaturu, která teoreticky téma obsáhne. Zejména pak konkrétně britpop. Nakonec jsem byl nadšený, když mi z Anglie dorazila publikace *A Field Guide to Britpop*, která mi byla velkou oporou při psaní druhé kapitoly. Osobně vnímám jako velký přínos to, že jsem díky tématu objevil spousty hudby a že jsem v britpopu zabrousil i mezi méně komerční kapely, jejichž tvorba je velmi autentická a originální. Konkrétně jsem propadl tvorbě skupiny Suede a díky psaní této kvalifikační práci jsem se rozhodl navštívit jejich letní koncert v Londýně. Vnímám zde tedy velký přesah.

Hlavními cíli práce bylo zmapovat populární hudbu 60. – 80. let, popsat hudební žánr britpop a v praktické části pak získat celistvou definici britpopu. Poslední z cílů se významně opíral o splnění dvou předchozích a jelikož dopadla praktická část úspěšně, jsem přesvědčen, že se všechny hlavní cíle podařilo naplnit. Budu mít velkou radost, pokud bude obsah této diplomové práce prospěšný všem, kteří se budou britpopem v budoucnu zabývat.

Resumé

Tato diplomová práce se zabývá hudebním žánrem britpop, který navazuje na rockovou klasiku především 60. let. V první kapitole práce je popsána rocková klasika. Podkapitoly popisují jednotlivé dekády včetně hlavních představitelů, nechybí ani předchůdci rockové klasiky. Ve druhé kapitole je popsán žánr britpop. Podkapitoly popisují kulturně-historický úvod, historii, hlavní představitele, současnou stopu žánru a komparaci s prvky rockové klasiky. Třetí kapitola je zaměřena na didaktické uchopení tématu ve výuce na ZŠ. Podkapitoly popisují použité formy a metody, výuku jednotlivých žánrů a shrnutí průběhu vyučovacích jednotek, které byly realizovány jako projektová výuka. Hlavním cílem projektového vyučování bylo, aby byli žáci na základě komparace obou žánrů schopni poskládat dílčí části k definici žánru britpop. Toto se podařilo a praktická část tedy dopadla úspěšně. Práce kromě seznamu použité literatury a pramenů obsahuje také seznam hudebních ukázek. V přílohách jsou obsaženy obrázky, příprava na hodinu, pracovní listy a doprovodná prezentace k výkladu.

This diploma thesis deals with the music genre britpop, which follows on from the classic rock, especially of the 60s. Classic rock is described in the first chapter of the thesis. Subchapters describes individual decades, including the main representatives, there are also predecessors of rock classics. The second chapter describes the britpop genre. The subchapters describes the cultural-historical introduction, history, main representatives, current footprint of the genre and comparison with elements of classic rock. The third chapter is focused on the didactic grasp of the topic in primary school. Subchapters describes the forms and methods used, the teaching of individual genres and a summary of the course of the teaching units, which were implemented as project teaching. The main goal of the project teaching was for the students, based on the comparison of both genres, to be able to put together the sub-parts to define the britpop genre. This was done and the practical part was successful. In addition to the list of used literature and sources, the work also contains a list of musical samples. The attachment contains pictures, preparation for the lesson, worksheets and an accompanying presentation for interpretation.

Seznam použité literatury a pramenů

Literatura:

BROSH, Rob, ed. *Classic Rock History*. Ddg Publishing, 2020. ISBN 1647869005.

KUHN, Tomáš. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. Druhé, přepracované vydání. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2019

LUHRSEN, David a Mike LARSON. *Encyclopedia of Classic Rock*. Greenwood Publishing Group, 2017. ISBN 1440835136.

MAŇÁK, Josef a ŠVEC, Vlastimil. *Výukové metody*. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-039-5

POLEDŇÁK, Ivan; WASSERBERGER, Igor a MATZNER, Antonín. *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby*. Praha: Supraphon, 1980

SEMANSKÁ, Lucie. *Veřejná diplomacie Velké Británie: Od tradičního pojetí k moderním výzvám*. Plzeň, 2014. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta filozofická, Katedra politologie a mezinárodních vztahů.

WEISS, Tomáš (ed.). *Beaty, bigbeaty, breakbeaty: [průvodce moderní hudbou 90. let]: [world music, jazz 90. let, dance & trance, hard music, britpop, kytarová scéna, portréty, česká scéna]*. Nové trendy. Praha: Mat'a, 1998

WIDE, Steve. *A Field Guide to Britpop*. Melbourne (Australia): Smith Street Books, 2021. ISBN 978-1-922417-20-6.

Internetové zdroje:

BEAUMONT, Mark. Blur and Oasis' big Britpop chart battle – the definitive story of what really happened. *Nme.com* [online]. 2019 [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://www.nme.com/blogs/nme-blogs/blur-and-oasis-big-britpop-chart-battle-the-definitive-story-of-what-really-happened-757277>

Bloomova Taxonomie. *Wiki.rvp.cz* [online]. 2014 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: https://wiki.rvp.cz/Knihovna/1.Pedagogicky_lexikon/B/Bloomova_taxonomie

BRIT HISTORY: TEN MOST IMPORTANT BRITISH EVENTS OF THE 1990S – THE COOL BRITANNIA YEARS. *Anglotopia.net* [online]. 2023 [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://anglotopia.net/british-history/modern-britain/brit-history-ten-most-important-british-events-of-the-1990s-the-cool-britannia-years/>

Brit Pop. What is it? *Lloydworldofaudio.wordpress.com* [online]. 2016 [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://lloydworldofaudio.wordpress.com/2016/06/18/genre-analysis-brit-pop/>

Britain and the Revolutions in Eastern Europe in 1989. *History.blog.gov.uk* [online]. 2019 [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://history.blog.gov.uk/2019/12/16/britain-and-the-revolutions-in-eastern-europe-in-1989/>

Britain in the 1990s. *Twinkl.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-11-02]. Dostupné z: <https://www.twinkl.cz/homework-help/history-homework-help/britain-since-1945/the-1990s>

Britpop. *Britannica.com* [online]. 2007, aktualizování 4.11.2023 [cit. 2023-11-27]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/art/Britpop>

Britpop. *En.wikipedia.org* [online]. 2005, aktualizováno 11.11.2023 [cit. 2023-11-27]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Britpop>

Classic Rock: A Guide to Classic Rock's History and Sound. *Masterclass.com* [online]. 2021 [cit. 2023-11-01]. Dostupné z: <https://www.masterclass.com/articles/classic-rock-guide>

Cool Britannia. *Literarydevices.net* [online]. 2023 [cit. 2023-11-27]. Dostupné z: <https://literarydevices.net/cool-britannia/>

David Bowie Biography. Web: *www.biography.com* [online]. 2014 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.biography.com/musicians/david-bowie>

Evidence suggests Wikipedia is accurate and reliable. When are we going to start taking it seriously? *Smh.com* [online]. 2022 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.smh.com.au/national/evidence-suggests-wikipedia-is-accurate-and-reliable-when-are-we-going-to-start-taking-it-seriously-20220913-p5bh13.html>

Glam rock – Music. Web: *www.britannica.com* [online]. 1998 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/art/glam-rock>

Hot off the Press! New Book Release by Dr. Rob Brosh Classic Rock History. *Linkedin.com* [online]. 2020 [cit. 2023-11-01]. Dostupné z: https://www.linkedin.com/pulse/hot-off-press-new-book-release-dr-rob-brosh-classic-rock-rob-brosh?trk=public_profile_article_view

How Johnny Marr gave Noel Gallagher a deadly guitar. *Faroutmagazine.co.uk* [online]. 2021 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://faroutmagazine.co.uk/johnny-marr-smiths-noel-gallagher-oasis-guitar-fight/>

Jarvis Cocker: Idiosyncratic Pop Dandy. In: *Anothermag.com* [online]. 2015 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.anothermag.com/another-man/7182/jarvis-cocker-idiosyncratic-pop-dandy>

Knebworth 1996: Oasis. In: *Byarcadia.org* [online]. 2022 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.byarcadia.org/post/knebworth-1996-oasis-made-history-of-britpop>

Knebworth 22. *En.wikipedia.org* [online]. 2024 [cit. 2024-02-26]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Knebworth_22

- MUMFORD, Gwilym. Noel Gallagher review – a Glastonbury singalong for the ages. *Theguardian.com* [online]. 2022 [cit. 2024-02-26]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/music/2022/jun/25/noel-gallagher-review-glastonbury>
- Oasis at Knebworth: the story behind their biggest ever gigs [online]. 2022 [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://www.radiox.co.uk/artists/oasis/10-facts-about-oasis-at-knebworth-1996/>
- Paul Spencer (British): Blur "British Image 1", Chelsea,. In: *Bonhams.com* [online]. 2021 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.bonhams.com/auction/26708/lot/224/paul-spencer-british-blur-british-image-1-chelsea-1987-printed-later/>
- Post-Britpop. *En.wikipedia.org* [online]. 2010, 2024 [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/Post-Britpop>
- Příběh písně – Deep Purple - Smoke on the Water. *Stream.cz* [online]. 2016 [cit. 2024-05-02]. Dostupné z: <https://www.stream.cz/pribeh-pisne/deep-purple-smoke-on-the-water-283602>
- Readers' Poll: The 10 Greatest Who Albums. *Rollingstone.com* [online]. 2013 [cit. 2024-05-07]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/music/music-lists/readers-poll-the-10-greatest-who-albums-15306/10-who-are-you-222079/>
- REILLY, Nick. Noel Gallagher says Tony Blair is “the last person that made sense.” *Nme.com* [online]. 2021 [cit. 2023-11-27]. Dostupné z: <https://www.nme.com/news/music/noel-gallagher-says-tony-blair-is-the-last-person-that-made-sense-2930505>
- Robert Johnson – American musician. Web: *www.britannica.com* [online]. 1998 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Robert-Johnson-American-musician>
- Sémantický diferenciál. *Blog-cz.survio.com* [online]. 2020 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <http://blog-cz.survio.com/typy-otazek/semanticky-diferencial/>
- Slade Biography. Web: *www.allmusic.com* [online]. 1994 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/slade-mn0000749734#biography>
- Školní vzdělávací program. *Cloud-c.edupage.org* [online]. 2023 [cit. 2024-05-09]. Dostupné z: https://cloud-c.edupage.org/cloud/SVP_ZS_jazyku_KV_2023-09a.pdf?z%3ASiIQB5YIvLCiDl2grldw8dlq9jv43nhXnXeaFfS5LkXGQ4SXcoxjtqHhVhVamfQJ
- The Genius Of... Coming Up by Suede. In: *Guitar.com* [online]. [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://guitar.com/reviews/album/the-genius-of-coming-up-by-suede/>
- The Most Influential '80s Rock Music Genres. Web: *www.liveabout.com* [online]. 2019 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://www.liveabout.com/80s-rock-music-genres-4171669>

Tune In to the '80s: What Genres of Music Captured the Era? Web: <https://brilliantio.com> [online]. 2023 [cit. 2023-10-28]. Dostupné z: <https://brilliantio.com/what-genres-of-music-were-popular-in-the-1980s/>

Vzdělávací obor - Hudební výchova 2. stupeň. *Digifolio.rvp.cz* [online]. [cit. 2024-05-09]. Dostupné z: <https://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10647>

What ended Britpop: Oasis, Diana or Euro 96? CHARLTON, Matt. *Theguardian.com* [online]. 2020 [cit. 2024-02-24]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/culture/2020/oct/12/solved-what-ended-britpop-oasis-diana-or-euro-96>

WHAT'S REALLY CONSIDERED CLASSIC ROCK? *Loudwire.com* [online]. [cit. 2023-11-01]. Dostupné z: <https://loudwire.com/what-is-classic-rock/>

Why did Oasis split? The full story of Liam and Noel Gallagher's feud... *Radiox.co.uk* [online]. 2023 [cit. 2024-05-02]. Dostupné z: <https://www.radiox.co.uk/artists/oasis/why-did-oasis-split-liam-noel-gallagher-feud/>

Seznam hudebních ukázek

1. Me And The Devil Blues (Robert Johnson)

Robert Johnson - Me And The Devil Blues With Lyrics. *Youtube.com* [online]. 2014 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=YYsnRc09csQ>

2. Got My Mojo Workin (Muddy Waters)

Got My Mojo Workin – Muddy Waters. *Youtube.com* [online]. 2007 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=8hEYwk0bypY>

3. Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band (The Beatles)

Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band (Remastered 2009). *Youtube.com* [online]. 2019 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=VtXl8xAPAtA>

4. I am the Walrus (The Beatles)

I Am The Walrus (Remastered 2009). *Youtube.com* [online]. 2019 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=t1Jm5epJr10>

5. Won't Get Fooled Again (The Who)

The Who - Won't Get Fooled Again. *Youtube.com* [online]. 2009 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=SHhrZgojY1Q>

6. Changes (David Bowie)

David Bowie - Changes [Official Lyric Video]. *Youtube.com* [online]. 2022 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=4BgF7Y3q-as>

7. Cum On Feel The Noize (Slade)

Slade - Cum On Feel The Noize • TopPop. *Youtube.com* [online]. 2019 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=78ezU7x3jfE>

8. She Bangs the Drums (The Stone Roses)

She Bangs the Drums (Remastered 2009). *Youtube.com*[online]. 2016 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=T6cUmieJwJY>

9. Live Forever (Oasis)

Oasis - Live Forever (Official HD Remastered Video). *Youtube.com* [online]. 2014 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=TDe1DqxwJoc>

10. Fake Plastic Trees (Radiohead)

Radiohead - Fake Plastic Trees. *Youtube.com* [online]. 2015 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=n5h0qHwNrHk>

11. She (Suede)

She (Remastered). *Youtube.com* [online]. 2019 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=oia2fXQAlyg>

12. Popszene (Blur)

Blur - Popszene (4K Official Music Video). *Youtube.com*[online]. 2009 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=XV8CxSO5imQ>

13. Wonderwall (Oasis)

Oasis - Wonderwall (Official Video). *Youtube.com*[online]. 2014 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=bx1Bh8ZvH84>

14. If You Tolerate This, Then Your Children Will Be Next (Manic Street Preachers)

Manic Street Preachers - If You Tolerate This Your Children Will Be Next. *Youtube.com* [online]. 2010 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=cX8szNPgrEs>

15. Yellow (Coldplay)

Coldplay - Yellow (Official Video). *Youtube.com* [online]. 2012 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=yKNxeF4KMsY>

16. Get It On (T. Rex)

T Rex Get It On 1971 HD 0815007. *Youtube.com* [online]. 2020 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=lQg6P-AEjW0>

17. Cigarettes & Alcohol (Oasis)

Oasis - Cigarettes & Alcohol (Official HD Remastered Video). *Youtube.com* [online]. 2008 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=SaeLKhRnkhQ>

18. Highway To Hell (AC/DC)

AC/DC - Highway to Hell (Official Video). *Youtube.com*[online]. 2013 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=l482T0yNkeo>

19. Smoke On The Water (Deep Purple)

Deep Purple - Smoke On the Water (Official Music Video). *Youtube.com* [online]. 2024 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Q2FzZSBD5LE>

20. Penny Lane (The Beatles)

The Beatles - Penny Lane. *Youtube.com* [online]. 2016 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=S-rB0pHI9fU>

21. Substitute (The Who)

The Who - Substitute - Monterey 1967 (live). *Youtube.com* [online]. 2017 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=B0gBfUje1t4>

22. Starstruck (The Kinks)

The Kinks - Starstruck (Official Audio). *Youtube.com* [online]. 2015 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=HaDoVAaqHaE>

23. Paint It Black (Rolling Stones)

Rolling Stones - Paint It Black LIVE (1966). *Youtube.com* [online]. 2017 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=flSmiIne-4k>

24. Song 2 (Blur)

Blur - Song 2 (Official Music Video). *Youtube.com* [online]. 2009 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=SSbBvKaM6sk>

25. Whatever (Oasis)

Oasis - Whatever (Sunday 11th August, 1996) **【Knebworth 1996】**. *Youtube.com* [online]. 2022 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=g3qAsP-fiF4>

26. Mis-Shapes (Pulp)

Pulp - Mis-Shapes. *Youtube.com* [online]. 2012 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=S0DRch3YLh0>

27. Trash (Suede)

Suede - Trash Live at London Roundhouse (1996). *Youtube.com* [online]. 2021 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=VpyH8-CD1wE>

Přílohy

Příloha I

Obrázek – Image rockových hudebníků (skupina The Who)⁹²

Příloha II

Obrázek – Blur – British Image 1⁹³

⁹² Readers' Poll: The 10 Greatest Who Albums. *Rollingstone.com* [online]. 2013 [cit. 2024-05-07]. Dostupné z: <https://www.rollingstone.com/music/music-lists/readers-poll-the-10-greatest-who-albums-15306/10-who-are-you-222079/>

⁹³ Paul Spencer (British): Blur "British Image 1", Chelsea,. In: *Bonhams.com* [online]. 2021 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.bonhams.com/auction/26708/lot/224/paul-spencer-british-blur-british-image-1-chelsea-1987-printed-later/>

Příloha III

Obrázek – Oasis: Live at Knebworth 1996⁹⁴

Příloha IV

Obrázek – Jarvis Cocker (Pulp)⁹⁵

⁹⁴ Knebworth 1996: Oasis. In: *Byarcadia.org* [online]. 2022 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.byarcadia.org/post/knebworth-1996-oasis-made-history-of-britpop>

⁹⁴ Jarvis Cocker: Idiosyncratic Pop Dandy. In: *Anothermag.com* [online]. 2015 [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.anothermag.com/another-man/7182/jarvis-cocker-idiosyncratic-pop-dandy>

Příloha V

Obrázek – móda v období britpopu (skupina Suede)⁹⁶

⁹⁶ The Genius Of... Coming Up by Suede. In: *Guitar.com* [online]. [cit. 2024-05-06]. Dostupné z: <https://guitar.com/reviews/album/the-genius-of-coming-up-by-suede/>

Příloha VI

Příprava na projektové vyučování

Předmět: Hudební výchova	Ročník: 9.
Téma hodiny: Rocková klasika, britpop	
<p>Cíle:</p> <p>Kognitivní: Žák definuje hudební žánr britpop. (Hlavní cíl hodiny) Žák uvede příklady vlastností rytmiky, harmonie a melodie, textů a módy či show dle skupiny, ve které je zařazen. Žák dokáže reflektovat hudební prvky britpopu a rockové klasiky. Žák porovná jednotlivé prvky obou žánrů.</p> <p>Afektivní: Žák popíše důležitost kulturně-historického kontextu pro žánr britpop</p> <p>Psychomotorické: Žák zahraje riff rockové skladby na piano, či se podílí na rytmickém doprovodu.</p>	
Motivace: Motivací je propojení již získaných znalostí o rockové hudbě s konkrétními hudebními žánry.	
<p>Organizační formy: Frontální výuka – výklad, tvorba myšlenkové mapy, názorně demonstrační hra na nástroj aj. Skupinová práce – žáci ve skupinkách po 4-5 vyplňují pracovní list.</p>	
<p>Vyučovací metody: Slovní – vyprávění: výklad kulturně historického kontextu Slovní – vysvětlování: zákonitosti hudebních žánrů Slovní – práce s textem: jedna ze skupin bude zaměřena na texty písní Názorně-demonstrační (předvádění): hra riffů na kytaru Dovednostně-praktická (produkční) – žáci hrají na hudební nástroj a rytmicky doprovází. Diskusní: diskuse po poslechu Skupinová: žáci pracují rozdělení do skupin Projektová: zastřešující metoda pro ostatní zmíněné (žáci se účastní projektového vyučování mezipředmětově propojeného s anglickým jazykem)</p>	
<p>Vyučovací prostředky: Projektor (ukázky videoklipů a doprovodná prezentace k výkladu) Externí reproduktory Tabule na křídly a fixy (myšlenková mapa, zápis) Pracovní listy (součást poslechu) Hudební nástroje – elektrická kytara a piano</p>	
<p>Hodnocení splnění cílů s kritérii: Žák definuje hudební žánr britpop – kritériem hodnocení je výběr slov, srozumitelnost vlastní interpretace. Žák uvede příklady vlastností rytmiky, harmonie a melodie, textů a módy či show dle skupiny, ve které je zařazen – kritériem hodnocení je uvedení výrazných vlastností daného</p>	

<p>segmentu, srozumitelnost vlastní interpretace</p> <p>Žák dokáže reflektovat hudební prvky britpopu a rockové klasiky – kritériem hodnocení je uvedení správných prvků, u každého žánru alespoň 3 (např. vysoký zpěv, jednoduchá rytmička, výrazné kytary)</p> <p>Žák porovná jednotlivé prvky obou žánrů – kritériem je určení podobností a odlišností jednotlivých žánrů, výběr slov, srozumitelnost vlastní interpretace.</p> <p>Afektivní:</p> <p>Žák si uvědomuje důležitost kulturně-historického kontextu pro žánr britpop – kritériem je srozumitelnost vlastní interpretace při popisování událostí, které ovlivnily Británii v 90. letech.</p> <p>Psychomotorické:</p> <p>Žák prakticky deklamuje riff rockové skladby na piano, či se podílí na rytmickém doprovodu – kritériem hodnocení je rytmická přesnost a hraní správných tónů v melodii.</p>		
Postup ve vyučovací hodině:		
Časový průběh hodiny:	Popis činnosti učitele:	Popis činnosti žáků:
10 m	<i>Úvod – naplánování projektové výuky a následně tvorba myšlenkové mapy. Zjištění prekonceptů. Součástí řízená diskuse.</i>	<i>Žáci uvedou, co vše je napadne v souvislosti s pojmem rocková klasika.</i>
15 m	<i>Názorná ukázka kytarových riffů. Zaznamenání počtu žáků, kteří riff znají, kterým se líbí aj.</i>	<i>Žáci si vyslechnou kytarové riffy a uvedou, které znají, jestli se jim líbí aj.</i>
5 m	<i>Učitel vybere dva žáky, kteří budou u piana deklamovat známý riff Smoke on the Water. Jeden zastane basovou linku, druhý hlavní melodii. Ostatní žáci jsou vyzváni k rytmickému doprovodu. Dupání na 1. a 3. dobu a tleskání na 2. a 4.</i>	<i>Jeden z žáků hraje basovou linku, druhý hraje hlavní melodii riffu Smoke on the Water. Ostatní rytmicky doprovází dle pokynů učitele.</i>
25 m	<i>Vyplňování pracovního listu. Učitel pouští jednotlivé ukázky a průběžně komentuje, doplňuje zajímavostmi.</i>	<i>Žáci se rozdělí do skupin a společně vyplňují pracovní list. Vyslechnou si zajímavosti k tématu a pokládají případné dotazy.</i>
5 m	<i>Kontrola pracovního listu, doplnění myšlenkové mapy o krátká shrnutí z jednotlivých segmentů.</i>	<i>Žáci ve skupinkách shrnou zjištěné znalosti do kompaktní informace, která je učitelem doplněna do myšlenkové mapy.</i>

10 m	<i>Učitel vyloží kulturně-historický kontext zaměřený na Británii v 90. letech. Zmíni důležité události, které se dotkly nejen společnosti jako takové, ale i hudebního průmyslu.</i>	<i>Žáci se vrátí na svá místa a vyslechnou si výklad, odpovídají na průběžně pokládané otázky. Pokládají případné dotazy.</i>
30 m	<i>Vyplňování pracovního listu. Učitel pouští jednotlivé ukázky a průběžně komentuje, doplňuje zajímavostmi. Před každou ukázkou se zeptá na správnou výslovnost a překlad názvu kapely.</i>	<i>Žáci se opět rozdělí do skupin a společně vyplňují pracovní list. Participují na odhalení správné výslovnosti a překladu názvů jednotlivých hudebních skupin.</i>
5 m	<i>Učitel připomene zadanou křížovku, vysvětlí případné komplikace, které nastaly při vyplňování. Po odhalení tajenky vyzve žáky ke zpěvu písně Wonderwall.</i>	<i>Žáci uvedou tajenku křížovky a pokládají případné dotazy. Následně aktivně zpívají píseň Wonderwall, kterou měli za úkol si nastudovat.</i>
10 m	<i>Kontrola pracovního listu, vytvoření poznámek, ze kterých je následně vytvořena ucelená definice britpopu. Komparace žánrů.</i>	<i>Žáci ve skupinkách shrnou zjištěné znalosti do kompaktní informace, která je učitelem uvedena na tabuli. Po komparaci obou žánrů pomohou vytvořit pod vedením učitele definici britpopu.</i>
5 m	<i>Závěrečná shrnutí, reflexe.</i>	<i>Žáci shrnou, co se v hodině dozvěděli. Uvedou pocity a dojmy.</i>

Příloha VII

Hudební křížovka

Hudební křížovka

1.			W	A	L	D	E	M	A	R
2.		R	O	C	K					
3.	P	I	A	N	O					
4.			D	R	U	M	S			
5.		B	E	A	T	L	E	S		
6.		T	R	S	Á	T	K	O		
7.	T	O	W	N						
8.		B	A	S	K	Y	T	A	R	A
9.			L	O	N	D	Ý	N		
10.	R	O	L	L						

1. Jméno českého zpěváka Matušky.
2. Žánr populární hudby, kde jsou v popředí elektrické kytary.
3. Vyjádření hudební dynamiky "slabě".
4. Anglicky "bubny".
5. Název slavné britské rockové kapely, kde bubnoval Ringo Starr.
6. Nástroj z umělé hmoty používající se při hraní na kytaru.
7. Anglicky "město".
8. Strunný hudební nástroj, který v moderní hudbě nahrazuje kontrabas.
9. Hlavní město Spojeného království.
10. Rock'n'roll.....

Tajenkou je název písně kapely, která byla během 90. let jednou z nejpobulárnějších nejen ve Velké Británii, ale i na celém světě. Píseň je dodnes jednou z nejhranějších. Pomocí internetu vyhledej název kapely, jméno autora, rok vydání a album, na kterém píseň vyšla. Napslouchej si první dvě sloky a refrén písně, později to využiješ na hodině hudební výchovy.

Název kapely:

Rok vydání:

Jméno autora:

Album:

Příloha VIII

Vyplněné pracovní listy (první část projektového vyučování)

Pracovní list – skupina č.1

Rytmická složka

Jaké vlastnosti připsujete rytmické složce v jednotlivých ukázkách?

Ukázka č.1.: The Beatles – Penny Lane

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Bouřlivý, agresivní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měnicí se
4	Nevýrazný, v pozadí	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný, hlasitý
5	Ploché, nedynamický	1	2	3	4	5	6	7	Dynamický

Jiné (uved'te): ~~Solidní~~ Solidní rytmus

Ukázka č.2.: The Who – Substitute (live)

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Bouřlivý, agresivní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měnicí se
4	Nevýrazný, v pozadí	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný, hlasitý
5	Ploché, nedynamický	1	2	3	4	5	6	7	Dynamický

Jiné (uved'te): ~~Yacht~~ Struktura v rámci rytmus

Ukázka č.3.: The Kinks - Starstruck

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Bouřlivý, agresivní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měnicí se
4	Nevýrazný, v pozadí	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný, hlasitý
5	Ploché, nedynamický	1	2	3	4	5	6	7	Dynamický

Jiné (uved'te): ~~haceba h a m~~

Ukázka č.4.: Rolling Stones – Paint It Black

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Bouřlivý, agresivní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měnicí se
4	Nevýrazný, v pozadí	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný, hlasitý
5	Ploché, nedynamický	1	2	3	4	5	6	7	Dynamický

Jiné (uved'te): ~~Uspokojivé~~ Uspokojivé

Pracovní list – skupina č.2

Melodická a harmonická složka

Jaké vlastnosti přepisujete vokálu v jednotlivých ukázkách?

Ukázka č.1.: The Beatles – Penny Lane

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Exaltovaný, vyřvaný
2	Nízko posazený	1	2	3	4	5	6	7	Vysoko posazený
3	Plynulý	1	2	3	4	5	6	7	Nesouvislý
4	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
5	Slabý	1	2	3	4	5	6	7	Silný
6	Přiměřený	1	2	3	4	5	6	7	Afektovaný, přehnaný

Jaké jsou další výrazné složky ve skladbě? *kytara, buben, ukulele, harmonika*

Ukázka č.2.: The Who - Substitute

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Exaltovaný, vyřvaný
2	Nízko posazený	1	2	3	4	5	6	7	Vysoko posazený
3	Plynulý	1	2	3	4	5	6	7	Nesouvislý
4	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
5	Slabý	1	2	3	4	5	6	7	Silný
6	Přiměřený	1	2	3	4	5	6	7	Afektovaný, přehnaný

Jaké jsou další výrazné složky ve skladbě? *kytara, buben*

Ukázka č.3.: The Kinks - Starstruck

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Exaltovaný, vyřvaný
2	Nízko posazený	1	2	3	4	5	6	7	Vysoko posazený
3	Plynulý	1	2	3	4	5	6	7	Nesouvislý
4	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
5	Slabý	1	2	3	4	5	6	7	Silný
6	Přiměřený	1	2	3	4	5	6	7	Afektovaný, přehnaný

Jaké jsou další výrazné složky ve skladbě? *kytara, buben, kytara*

Ukázka č.4.: Rolling Stones – Paint It Black

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Exaltovaný, vyřvaný
2	Nízko posazený	1	2	3	4	5	6	7	Vysoko posazený
3	Plynulý	1	2	3	4	5	6	7	Nesouvislý
4	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
5	Slabý	1	2	3	4	5	6	7	Silný
6	Přiměřený	1	2	3	4	5	6	7	Afektovaný, přehnaný

Jaké jsou další výrazné složky ve skladbě? *orientální nástroj, ukulele, kytara, buben, kastanjety*

Göttróvi Gúler Truong
Mathaussová
Nádemíčková

Pracovní list – skupina č.3

Texty skladeb

Jaké vlastnosti připisujete textu v jednotlivých ukázkách? Pro vyhledání textu a překlad použijte internet.

Ukázka č.1.: The Beatles – Penny Lane

1	Pozitivní	1	2	3	4	5	6	7	Negativní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měňící se
4	Bezstarostný	1	2	3	4	5	6	7	Zamyšlený
5	Popisný	1	2	3	4	5	6	7	Vyprávěcí

O čem je text písně? *o Penny Lane*

Ukázka č.2.: The Who - Substitute

1	Pozitivní	1	2	3	4	5	6	7	Negativní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měňící se
4	Bezstarostný	1	2	3	4	5	6	7	Zamyšlený
5	Popisný	1	2	3	4	5	6	7	Vyprávěcí

O čem je text písně? *o nahrazení*

Ukázka č.3.: The Kinks - Starstruck

1	Pozitivní	1	2	3	4	5	6	7	Negativní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měňící se
4	Bezstarostný	1	2	3	4	5	6	7	Zamyšlený
5	Popisný	1	2	3	4	5	6	7	Vyprávěcí

O čem je text písně? *o bývalé lásce (změřila se v sebevraždou)*

Ukázka č.4.: Rolling Stones – Paint It Black

1	Pozitivní	1	2	3	4	5	6	7	Negativní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měňící se
4	Bezstarostný	1	2	3	4	5	6	7	Zamyšlený
5	Popisný	1	2	3	4	5	6	7	Vyprávěcí

O čem je text písně? *o barvách (živnů), pocitech (emocích)*

Eliska H.; Anna B.; Adela K.; Kristyna J.; Nela S.

Pracovní list – skupina č.4

Móda a show

Jaké vlastnosti připisujete módě, image a show v jednotlivých ukázkách?

Ukázka č.1.: The Beatles – Penny Lane

1	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
2	Obyčejný	1	2	3	4	5	6	7	Extravagantní, odlišný
3	Neformální	1	2	3	4	5	6	7	Formální
4	Běžný	1	2	3	4	5	6	7	Originální
5	Černobílý	1	2	3	4	5	6	7	Barevný

Jak byste popsali show na vystoupení nebo v klipu? ... každodenní, nic extra

Ukázka č.2.: The Who – Substitute (live)

1	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
2	Obyčejný	1	2	3	4	5	6	7	Extravagantní, odlišný
3	Neformální	1	2	3	4	5	6	7	Formální
4	Běžný	1	2	3	4	5	6	7	Originální
5	Černobílý	1	2	3	4	5	6	7	Barevný

Jak byste popsali show na vystoupení nebo v klipu? ... energetická, nahápená show

Ukázka č.3.: The Kinks - Starstruck

1	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
2	Obyčejný	1	2	3	4	5	6	7	Extravagantní, odlišný
3	Neformální	1	2	3	4	5	6	7	Formální
4	Běžný	1	2	3	4	5	6	7	Originální
5	Černobílý	1	2	3	4	5	6	7	Barevný

Jak byste popsali show na vystoupení nebo v klipu? ... podobně jak Beatles

Ukázka č.4.: Rolling Stones – Paint It Black

1	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
2	Obyčejný	1	2	3	4	5	6	7	Extravagantní, odlišný
3	Neformální	1	2	3	4	5	6	7	Formální
4	Běžný	1	2	3	4	5	6	7	Originální
5	Černobílý	1	2	3	4	5	6	7	Barevný

Jak byste popsali show na vystoupení nebo v klipu? ... specifické oblečení, elegantní

Příloha IX

Vyplněné pracovní listy (druhá část projektového vyučování)

Pracovní list – skupina č.1

Rytmická složka

Jaké vlastnosti připisujete rytmické složce v jednotlivých ukázkách?

Ukázka č.1.: Blur – Song 2

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Bouřlivý, agresivní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měnicí se
4	Nevýrazný, v pozadí	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný, hlasitý
5	Ploché, nedynamický	1	2	3	4	5	6	7	Dynamický

Jiné (uveďte): změna rytmu

Ukázka č.2.: Oasis – Whatever (live)

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Bouřlivý, agresivní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měnicí se
4	Nevýrazný, v pozadí	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný, hlasitý
5	Ploché, nedynamický	1	2	3	4	5	6	7	Dynamický

Jiné (uveďte): pomale

Ukázka č.3.: Pulp – Mis-shapes

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Bouřlivý, agresivní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měnicí se
4	Nevýrazný, v pozadí	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný, hlasitý
5	Ploché, nedynamický	1	2	3	4	5	6	7	Dynamický

Jiné (uveďte): Zrychlující rytmus

Ukázka č.4.: Suede – Trash (live)

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Bouřlivý, agresivní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měnicí se
4	Nevýrazný, v pozadí	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný, hlasitý
5	Ploché, nedynamický	1	2	3	4	5	6	7	Dynamický

Jiné (uveďte): ~~chaotický~~ chaotický

Pracovní list – skupina č.2

Melodická a harmonická složka

Jaké vlastnosti připisujete vokálu v jednotlivých ukázkách?

Ukázka č.1.: **Blur – Song 2**

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Exaltovaný, vyřvaný
2	Nízko posazený	1	2	3	4	5	6	7	Vysoko posazený
3	Plynulý	1	2	3	4	5	6	7	Nesouvislý
4	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
5	Slabý	1	2	3	4	5	6	7	Silný
6	Přiměřený	1	2	3	4	5	6	7	Afektovaný, přehnaný

Jaké jsou další výrazné složky ve skladbě? *buben, kytara*Ukázka č.2.: **Oasis – Whatever (live)**

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Exaltovaný, vyřvaný
2	Nízko posazený	1	2	3	4	5	6	7	Vysoko posazený
3	Plynulý	1	2	3	4	5	6	7	Nesouvislý
4	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
5	Slabý	1	2	3	4	5	6	7	Silný
6	Přiměřený	1	2	3	4	5	6	7	Afektovaný, přehnaný

Jaké jsou další výrazné složky ve skladbě? *kytara, piano, housle, harmonika*Ukázka č.3.: **Pulp – Mis-shapes**

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Exaltovaný, vyřvaný
2	Nízko posazený	1	2	3	4	5	6	7	Vysoko posazený
3	Plynulý	1	2	3	4	5	6	7	Nesouvislý
4	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
5	Slabý	1	2	3	4	5	6	7	Silný
6	Přiměřený	1	2	3	4	5	6	7	Afektovaný, přehnaný

Jaké jsou další výrazné složky ve skladbě? *kytara, buben, ukulele*Ukázka č.4.: **Suede – Trash (live)**

1	Mírný, klidný	1	2	3	4	5	6	7	Exaltovaný, vyřvaný
2	Nízko posazený	1	2	3	4	5	6	7	Vysoko posazený
3	Plynulý	1	2	3	4	5	6	7	Nesouvislý
4	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
5	Slabý	1	2	3	4	5	6	7	Silný
6	Přiměřený	1	2	3	4	5	6	7	Afektovaný, přehnaný

Jaké jsou další výrazné složky ve skladbě? *kytara, buben, (elektró)*

Mathausierová Göttróvá Gúler Truong Naidemiková

Pracovní list – skupina č.3

Texty skladeb

Jaké vlastnosti připsujete textu v jednotlivých ukázkách? Pro vyhledání textu a překlad použijte internet.

Ukázka č.1.: Blur – Song 2

1	Pozitivní	1	2	3	4	5	6	7	Negativní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měnicí se
4	Bezstarostný	1	2	3	4	5	6	7	Zamyšlený
5	Popisný	1	2	3	4	5	6	7	Vyprávěcí

O čem je text písně? *náhodné nápady*

Ukázka č.2.: Oasis – Whatever (live)

1	Pozitivní	1	2	3	4	5	6	7	Negativní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měnicí se
4	Bezstarostný	1	2	3	4	5	6	7	Zamyšlený
5	Popisný	1	2	3	4	5	6	7	Vyprávěcí

O čem je text písně? *o svobodě*

Ukázka č.3.: Pulp – Mis-shapes

1	Pozitivní	1	2	3	4	5	6	7	Negativní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měnicí se
4	Bezstarostný	1	2	3	4	5	6	7	Zamyšlený
5	Popisný	1	2	3	4	5	6	7	Vyprávěcí

O čem je text písně? *o uvědomění se jak rychle čas letí a jak rychle se vše mění*

Ukázka č.4.: Suede – Trash (live)

1	Pozitivní	1	2	3	4	5	6	7	Negativní
2	Jednoduchý	1	2	3	4	5	6	7	Komplikovaný
3	Opakující se	1	2	3	4	5	6	7	Měnicí se
4	Bezstarostný	1	2	3	4	5	6	7	Zamyšlený
5	Popisný	1	2	3	4	5	6	7	Vyprávěcí

O čem je text písně? *o*

Eliska H, Anna B, Adela K, Kristyna J, Nela S

Pracovní list – skupina č.4

Móda a show

Jaké vlastnosti připisujete módě, image a show v jednotlivých ukázkách?

Ukázka č.1.: Blur – Song 2

1	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
2	Obyčejný	1	2	3	4	5	6	7	Extravagantní, odlišný
3	Neformální	1	2	3	4	5	6	7	Formální
4	Běžný	1	2	3	4	5	6	7	Originální
5	Černobílý	1	2	3	4	5	6	7	Barevný

Jak byste popsali show na vystoupení nebo v klipu? *běžné oblečení*

Ukázka č.2.: Oasis – Whatever (live)

1	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
2	Obyčejný	1	2	3	4	5	6	7	Extravagantní, odlišný
3	Neformální	1	2	3	4	5	6	7	Formální
4	Běžný	1	2	3	4	5	6	7	Originální
5	Černobílý	1	2	3	4	5	6	7	Barevný

Jak byste popsali show na vystoupení nebo v klipu? *zajímavé ale obvyčné*

Ukázka č.3.: Pulp – Mis-shapes

1	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
2	Obyčejný	1	2	3	4	5	6	7	Extravagantní, odlišný
3	Neformální	1	2	3	4	5	6	7	Formální
4	Běžný	1	2	3	4	5	6	7	Originální
5	Černobílý	1	2	3	4	5	6	7	Barevný

Jak byste popsali show na vystoupení nebo v klipu? *jako Elvis Presley*

Ukázka č.4.: Suede – Trash (live)

1	Nevýrazný	1	2	3	4	5	6	7	Výrazný
2	Obyčejný	1	2	3	4	5	6	7	Extravagantní, odlišný
3	Neformální	1	2	3	4	5	6	7	Formální
4	Běžný	1	2	3	4	5	6	7	Originální
5	Černobílý	1	2	3	4	5	6	7	Barevný

Jak byste popsali show na vystoupení nebo v klipu? *světla, výrazné show*

Příloha X

Doprovodná obrázková prezentace k výkladu kulturně-historického kontextu

Obr. č. 3 – Technologický pokrok

Obr. č. 4 – Protest proti poll tax

Obr. č. 5 – Operace Desert Storm

Obr. č. 6 – Premier League

Obr. č. 7 – Eurotunnel

Obr. č. 8 – Tony Blair

Obr. č. 9 – Princezna Diana

Obr. č. 10 – London Eye

Seznam použitých obrázků v prezentaci

- 1) Britská vlajka. In: *Vlajky.eu* [online]. 2024 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://www.vlajky.eu/vlajky/93/gb.jpg>
- 2) Jak probíhal 17. listopad 1989. Události sametové revoluce minutu po minutě. In: *Seznamzpravy.cz* [online]. 2020 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/17-listopad-1989-78521>
- 3) 1991: One million internet users. In: *Youtube.com* [online]. 2013 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=olTVHg9H8Ik>
- 4) The poll tax riot 25 years ago was the day I woke up politically. In: *Theguardian.com* [online]. [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2015/mar/31/poll-tax-riots-25-years-ago-political-awakening-carnage-traffic-square>
- 5) Desert Storm: A Look Back. In: *Defense.gov* [online]. 2019 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://www.defense.gov/News/Feature-Stories/story/article/1728715/desert-storm-a-look-back/>
- 6) 1992/93 Season Review: Man Utd win first PL title. In: *Premierleague.com* [online]. 2024 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://www.premierleague.com/news/58731>
- 7) V Eurotunelu mezi Británií a Francií hořelo, oheň zachvátil jeden z vlaků. In: *Idnes.cz* [online]. 2008 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/v-eurotunelu-mezi-britanii-a-francii-horelo-ohen-zachvatil-jeden-z-vlaků.A080911_182302_zahranicni_ip1
- 8) Why is Tony Blair so unpopular? In: *Bbc.com* [online]. 2015 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk-politics-33849764>
- 9) How did Princess Diana spend her last birthday? On what would have been her 60th, we look back at the beloved royal's final celebration on July 1, 1997. In: *Scmp.com* [online]. 2021 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://www.scmp.com/magazines/style/celebrity/article/3139332/how-did-princess-diana-spend-her-last-birthday-what-would>
- 10) London Eye. In: *En.wikipedia.org* [online]. 2001, 2024 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/London_Eye